

Narodna značilnost 25 Din,
za inozemstvo 40 Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telef.
št. 440.
Celje: Kocanova ulica 2. Telefon
št. 190.

Rekopisni so se vračajo,
— Oglasi po tarifi —

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Uredništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 5. Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125 in 3126.
Inzeratni oddelki: Ljubljana, Preše-
rnova ulica št. 5. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova ce-
sta 13. Telefon št. 445.
Podružnica Celje: Kocanova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti št. 54001: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha št. 78.180;
Wien št. 105.241.

Ljubljana, 13. februarja.
V modernem življenju se pojavljajo
dvoje vrste socialnih problemov. Pro-
blemi prve vrste so svetovno-politič-
nega pomena. Poslovni interesi med-
narodnih trustov, bank in industrijskih
koncernov izvajajo svojo delodajalsko
politiko, a delojemalci vseh narodov
iščejo zopet svoja pota do čim večjega
zaslužka in višjega življenjskega stan-
darda.

Države, ki se zavedajo svojih obče-
stvenih nalog, izvajajo sredi teh dveh
razprtih stavov socialnopolitične ide-
je, med katere spada v najnovejšem
času sistem občeokoristne upravne ob-
veznosti v vseh sferah, ki ogrožajo šir-
oke gospodarske interese vsega na-
roda.

Tej borbi pravimo tudi spor med ka-
pitalom in delom. Spremljajo jo siste-
mi socialno-reformatoričnih predlogov
z ene in druge strani, a rešili jih bodo
veliki narodi. Naloga malih narodov pa
je, da ne zaostajajo za velikimi v prak-
tičnem izvajanju tega, kar je spoznano
za dobro.

Društva so socialni problemi, ki
nam jih ustvarja vsakdanje življenje,
krajne prilike, slučajne neizgode, lo-
kalne socialne, gospodarske katastrofe,
država, oblast, občina in tu dosti-
krat poklicana, da prevzame iniciati-
vo, a nič manjša dolžnost ne zadene
vsakega posameznika. To so problemi,
pri katerih se nihče ne more izgovar-
jati na tuje odločitve in več ali manj
učene diskusije strokovnih konferenc.
Oni stopajo tako neposredno in tako
nuno pred nas, da se jim nihče, ki
ima v sebi nekoliko socialnega čuta,
izogniti ne more, tem manj, ker se dajo
rešiti le z direktnim sodelovanjem vseh,
ki so dobre volje.

Pred par dnevi so našli v bližini
Trzinja zmrznjeno cigansko družino.
Očeta in mater s tremi otročki. Ka-
kor razumemo nevoljo nad cigansko
nadlogo, tako se srce skrči pri misli,
da je bila družina v tej strašni zimi
prepuščena iz hlevov in se je morala
umakniti kraj gozdne jase v razpeti
šator. Nedavno so ravno tisti, ki so to
ubogo družino podili od hiš v smrt, po-
božno klečali pred jaslicami... Ali ni
teh pet ciganskih trupel strašna obtož-
ba naše krščanske kulture?

Te dni zmrzuje vsa Slovenija, pouk
v šolah počiva, žulave delavske roke
v naših premoženjih revirjih odpo-
vedujejo, po vseh naših mestih in trgih,
skoro v vsakem gospodinstvu se ogla-
ša nevarnost obče zdravstvene po-
škodbe.

Tu ne pomagajo sklicevati se na obla-
sti in čakati, da pride odročitev iz zra-
ka, od zgoraj ali od koderkoli. Mestna
občina ljubljanska je že storila nekaj.
Izročila je prebivalstvu del svoje za-
loge angleškega premoga. Vsaj za silo
bo to pomagalo in za prve dni. Ali s
tem je pomagano samo onim, ki si la-
hko kupijo premog. Vprašanje je glo-
bije. Koliko je nameščenskih rodbin, ki
so jih sredi katastrofalne zime, v pa-
huštem času zadelo od srca sežajoče
puščice sodnih stanovanjskih odpovedi.
Kaj bo pomladi, se s trepotom vprašu-
jejo premožni očete, matere številnih
otrok. Začni prihranki se morajo upo-
rabiti za prehrano v trdi zimi. Koliko je
delavskih rodbin v naših predmestjih,
ki si morejo privoščiti »lukse« zakur-
jenih sob v nizkih kajžkah in bajtah?
Na mestu bi bilo, da se tudi pri nas,
kakor v velikih drugih mestih, zgane
socialen čut in da poskušajo premož-
nejši s prostovoljnimi prispevki in tudi
javne korporacije, od velikega župana
in vseh njegovih odsekov pa do mest-
ne občine in zasebnih humanitarnih
ustanov ublažiti bedo, ki leži pred na-
mi razgrinjena, ki pa jo premožni ne
vidijo ali na nočjo opaziti. Naša veli-
ka industrijska in trgovska podjetja bi
se lahko oddolžila najboljše, a isto-
časno tudi najglavnejšim odjemalcem
in sodelavcem. Slovenci ne poznamo
kapitalizma v tujih izpačenih oblikah,
naša trgovina in industrija si želi tes-
ne kooperacije z vsemi, ki ustvarjajo
gospodarske dobrine.

Od vseh strani prihajajo baš točas
poročila o ukinitvi tudi najnujnejših
železniških vlakov. Zagreb je že skoraj
odrezan od sveta. Ljubljani preti to
morda že jutri ali poizkušajmo. Na-
ravno, da že silijo v Zagreb brezvest-
ni špekulanti, prekupčevalci in vsi oni,
ki bi radi živeli od bede, na dan in po-
izkušajo ustvarjati umetno dragino, da
izsesajo iz ubokega nameščenca, obrt-
nika, malega trgovca in delavca zad-
nja njegova sredstva. Danes se je tudi
v Ljubljani pojavil glas, da preti naše-
mu mestu vsled težje aprovizacije no-
va draginja. Ali to ne verjamemo. Med
nami ne sme biti ljudi, ki bi iz poma-
njanka in bede hoteli kovati čenar.
Oblasti so nedavno v Hercegovini in
Bosni posegle po radikalnih sredstvih,
da prehodijo izkoriščevalce iz pasivnih
krajev. Do takih razmer pri nas ne
bo prišlo. A vendar moramo biti čuječi,
da se ne razvade brezvestna špekula-
cija na račun naših najbolj zastopanih
socialnih elementov.

Katastrofe, elementarne nesreče naj

Zagreb v katastrofalnem položaju

Ulice zatrpane s snegom — Vlaki ne vozijo — Naraščajoče
pomanjkanje in draginja — Čudni nebesni pojavi

Zagreb, 13. februarja. Še dva dni
trajajoči snežni metež je že danes do-
vedel v Zagrebu do katastrofe. Mesto
je skoro popolnoma odrezano od osta-
lega sveta. Za enkrat funkcionirajo
samo še telefonske in brezžarne zveze,
dočim je železniški promet nemogoč.
V Zagreb je prišel danes samo du-
najski brzovlak, ki bi moral praviloma
priti že sinoči. Vsi ostali vlaki so ob-
stali v snegu. Tudi iz Zagreba danes
do večera ni odšel noben vlak.

Najobupnejša je situacija na liški
progi in na progi proti Sušaku. Na liški
progi je že pred tremi dnevi obšel v
snegu potniški vlak iz Splita, ki ga vse
do danes niso mogli spraviti naprej.
Na sušakiški progi so zasneženi trije vla-
ki. Kako obupna je situacija, priča dej-
stvo, da so tudi potniški vlaki, ki so
bili odposlani na vse strani, da rešijo
zasnežene garniture, obšli v snegu.
Tekom današnjega dneva se je polo-
žaj tako poslabšal, da iz Zagreba sploh
ne morejo več pošiljati lokomotiv.
Vsi tiri so tako poledeneli, da se lo-
komotive ne morejo premakniti.

Tudi v mestu samem je zastal ves
promet. Do večera je zapadel en me-
ter debel sneg, ki je ulice tako zate-
pal, da je vsak večji promet nemogoč.
Kljub naporu ni bilo mogoče očistiti niti
tramvajskih prog, tako da tramvaji da-
nes ni vozil. O kakem avtomobilskem
prometu ne more biti govora.

Katastrofalne posledice se čutijo zla-
sti na trgu. Današnji živilski trg je bil
docela prazen. Posledica tega je, da se
pojavlja pomanjkanje živil, zlasti mle-
ka, jajc in sočivja, ki so ga prinašali
kmetje iz okolice. Cene neprestano na-
raščajo.

Še bolj občutno je pomanjkanje ku-
riva. Premoga v Zagrebu ni več dobiti.
Četudi so cene poskočile skoraj za 30
odstot. Danes je pričelo primanjkovati

V Bolgariji mraz kakor pred 1000 leti

Črno morje zamrzuje, ladje pokajo — V Rumuniji je zastalo
vse gospodarsko življenje

Beograd, 13. febr. p. Po vseh iz
Bukarešte je pritisnil v Rumuniji zad-
nje dni nezasiščen mraz. Iz vseh krajev
Rumunije prihajajo poročila o straš-
nih snežnih viharjih. Vse železniški
promet je ustavljen, vse gospodarsko
življenje počiva. Iz province prihajajo
poročila o težkih nesrečah in o po-
manjkanju. Škoda, ki so jo povzročili
snežni viharji na objektih železnice, je
ogromna. Telefonske in telegrafске
zveze so na mnogih mestih prekinjene.

Mraz pričinja popuščati?

Beograd javlja, da odhaja ledeni val proti vzhodu — Tudi v
prestolnici vladajo žalostne razmere, narašča draginja, nedo-
staja kuriva — Promet v državi skoraj popolnoma počiva

Beograd, 13. februarja p. Mraz, ki je
včeraj dosegel kulinacijo, je začel po po-
ročilih iz vse države danes popuščati.
Temperatura je padla v zapadnih krajih,
dočim odhaja ledeni valovi preko vzhod-
nih krajev države proti Bolgarski in Ru-
muniji. Mraz prodira proti Bukarešti, Bol-
garski in Črnemu morju.

Beograd je davi kazal 17,5 stopinj pod
ničlo, tekotom popoldneva pa je temperatura
narasla na 10 stopinj pod ničlo. Iz ostalih
krajev poročajo o naslednjih tempera-
turah: Petrovaradin — 17, Zagreb — 17, Ljub-
ljana — 17, N.š. — 15, Kragujevac — 14, Sa-
rajevo — 20 stopinj pod ničlo.

Iz severnih in zapadnih krajev poročajo
o neprestanih, mestoma viharjih snežnih
padavinah. Posebno jaki so bili snežni za-
meti na Hrvatskem, v Bosni in Sloveniji.

V Beogradu je nastalo veliko poma-
njkanje kuriva. Vse zaloge drv in premoga so
bile zadnje dni razgrajene in so počle.
Premog, ki prihaja iz posameznih premo-
govnikov Srbije, se troši predvsem na že-
leznico. Prebivalstvo je moglo tekotom da-
našnjega dne le z največjo težavo in po
visokih cenah nabaviti po 1 m drv in po
kakih 100 kg premoga. V uprav prekre-
nem položaju se nahajajo gospodarske
ustanove beogradske občine. Mestna elek-

družijo ljudi. Slovenci je bil od nek-
daj dobrega srca. Rad je sočustvoval
z bližnjim, pomagal, kjer je mogel. Za-
to dokazimo tudi v teh težkih časih, da
nas spaja toplo človeško čustvo, da
smo si vsi bratje in da je treba na živ-
ljenje gledati ne samo s stališča oseb-
ne dobrobiti, temveč tudi obče bla-
ginja.

Take socialne probleme smo dolžni
reševati med nami samimi, interno,
družno rekoč v svoji domači občestveni
družini. V dnevnih nesrečah in katastro-
fe pokažimo, da dejansko obojamo ta-
ke, ki so povzročili usodo nesrečne ci-
ganske družine, ki je zmrznila od le-
dene sapa človeškega srca sredi sne-
ne poljane.

tudi drv, za katerimi je zaradi poma-
njanka premoga tem večje povpraševa-
nje. Trgovci, v kolikor še imajo kake
zaloge, oddajajo le neznatne količine,
največ do 100 kg na osebo, a še to po
znatno zvišani ceni. Zagrebški župan
dr. Srkulj je danes interveniral pri že-
lezniški direkciji ter prošil, naj bi že-
lezniška uprava skušala vsaj toliko or-
ganizirati promet, da bi bil omogočen
dovoz kuriva z najbližnjih postaj. Če
se to ne bo posrečilo, bo nastala kata-
strofa. Obenem je mestna občina nala-
žila najostrejši ukrepi proti špekulan-
tom, ki bi izrabljali sedanjo krizo za
navijanje cen. Danes je bil ustavljen
pouk na vseh zagrebških šolah.

Čiščenje ulic povzroča mestni obči-
ni ogromne stroške. Ves dan je bilo za-
poslenih pri kidanju snega 900 delav-
cev, vendar pa se njihovo delo skoraj
ne pozna. Snežena burja soroti zame-
de vse očistene ulice. Občina izda za
kidanje snega dnevno nad 30.000 Din.

Pri zagrebški železniški direkciji se
je vršila konferenca, na kateri so raz-
pravljali o najnujnejših ukrepih za vzdr-
ževanje prometa. Če se situacija do ju-
tri jutraj ne bo izboljšala, bo v pod-
ročju zagrebške direkcije z jutrišnjim
dnem ustavljen ves osebni promet in
se bo železniška uprava omejila zgolj na
dovajanje kuriva in najnujnejših živ-
ljenskih potrebščin.

Iz Malovana je sprejela železniška
direkcija poročilo o nenavadnem vre-
menskem pojavu. Preden je včeraj za-
čelo snežiti, se je pojavilo na popolno-
ma jasnem nebu dvoje tako zvanih
slepih solnc, obdanih od krvavo rdečih
kolarjev. Ta pojav je trajal par mi-
nut, nakar se je nebo nenadoma pokri-
lo s črnimi oblaki in začelo sipati sneg
v debelih kosmih. Med preprostimi na-
rodom je nastala pravcata panika, češ
da nebo napoveduje velike nesreče.

Enaka poročila prihajajo tudi iz Bol-
garske. Zaradi hude zime je vlada od-
redila, da se ukine pouk na vseh ljud-
skih in srednjih šolah, iz Varne so da-
nes prispele poročila, da je tamkaj
vsled ostre zime zmrznilo Črno morje
na mnogo kilometrov. Ta nenavaden
dogodek je bil v Varni zabeležen je v
davnih zgodovinskih preteklostih, nekako
pred 1000 leti. Mnogo parobrodov je v
objemu ledu popokalo.

Enaka poročila prihajajo tudi iz Bol-
garske. Zaradi hude zime je vlada od-
redila, da se ukine pouk na vseh ljud-
skih in srednjih šolah, iz Varne so da-
nes prispele poročila, da je tamkaj
vsled ostre zime zmrznilo Črno morje
na mnogo kilometrov. Ta nenavaden
dogodek je bil v Varni zabeležen je v
davnih zgodovinskih preteklostih, nekako
pred 1000 leti. Mnogo parobrodov je v
objemu ledu popokalo.

Enaka poročila prihajajo tudi iz Bol-
garske. Zaradi hude zime je vlada od-
redila, da se ukine pouk na vseh ljud-
skih in srednjih šolah, iz Varne so da-
nes prispele poročila, da je tamkaj
vsled ostre zime zmrznilo Črno morje
na mnogo kilometrov. Ta nenavaden
dogodek je bil v Varni zabeležen je v
davnih zgodovinskih preteklostih, nekako
pred 1000 leti. Mnogo parobrodov je v
objemu ledu popokalo.

Enaka poročila prihajajo tudi iz Bol-
garske. Zaradi hude zime je vlada od-
redila, da se ukine pouk na vseh ljud-
skih in srednjih šolah, iz Varne so da-
nes prispele poročila, da je tamkaj
vsled ostre zime zmrznilo Črno morje
na mnogo kilometrov. Ta nenavaden
dogodek je bil v Varni zabeležen je v
davnih zgodovinskih preteklostih, nekako
pred 1000 leti. Mnogo parobrodov je v
objemu ledu popokalo.

Enaka poročila prihajajo tudi iz Bol-
garske. Zaradi hude zime je vlada od-
redila, da se ukine pouk na vseh ljud-
skih in srednjih šolah, iz Varne so da-
nes prispele poročila, da je tamkaj
vsled ostre zime zmrznilo Črno morje
na mnogo kilometrov. Ta nenavaden
dogodek je bil v Varni zabeležen je v
davnih zgodovinskih preteklostih, nekako
pred 1000 leti. Mnogo parobrodov je v
objemu ledu popokalo.

Enaka poročila prihajajo tudi iz Bol-
garske. Zaradi hude zime je vlada od-
redila, da se ukine pouk na vseh ljud-
skih in srednjih šolah, iz Varne so da-
nes prispele poročila, da je tamkaj
vsled ostre zime zmrznilo Črno morje
na mnogo kilometrov. Ta nenavaden
dogodek je bil v Varni zabeležen je v
davnih zgodovinskih preteklostih, nekako
pred 1000 leti. Mnogo parobrodov je v
objemu ledu popokalo.

Enaka poročila prihajajo tudi iz Bol-
garske. Zaradi hude zime je vlada od-
redila, da se ukine pouk na vseh ljud-
skih in srednjih šolah, iz Varne so da-
nes prispele poročila, da je tamkaj
vsled ostre zime zmrznilo Črno morje
na mnogo kilometrov. Ta nenavaden
dogodek je bil v Varni zabeležen je v
davnih zgodovinskih preteklostih, nekako
pred 1000 leti. Mnogo parobrodov je v
objemu ledu popokalo.

Enaka poročila prihajajo tudi iz Bol-
garske. Zaradi hude zime je vlada od-
redila, da se ukine pouk na vseh ljud-
skih in srednjih šolah, iz Varne so da-
nes prispele poročila, da je tamkaj
vsled ostre zime zmrznilo Črno morje
na mnogo kilometrov. Ta nenavaden
dogodek je bil v Varni zabeležen je v
davnih zgodovinskih preteklostih, nekako
pred 1000 leti. Mnogo parobrodov je v
objemu ledu popokalo.

Enaka poročila prihajajo tudi iz Bol-
garske. Zaradi hude zime je vlada od-
redila, da se ukine pouk na vseh ljud-
skih in srednjih šolah, iz Varne so da-
nes prispele poročila, da je tamkaj
vsled ostre zime zmrznilo Črno morje
na mnogo kilometrov. Ta nenavaden
dogodek je bil v Varni zabeležen je v
davnih zgodovinskih preteklostih, nekako
pred 1000 leti. Mnogo parobrodov je v
objemu ledu popokalo.

Enaka poročila prihajajo tudi iz Bol-
garske. Zaradi hude zime je vlada od-
redila, da se ukine pouk na vseh ljud-
skih in srednjih šolah, iz Varne so da-
nes prispele poročila, da je tamkaj
vsled ostre zime zmrznilo Črno morje
na mnogo kilometrov. Ta nenavaden
dogodek je bil v Varni zabeležen je v
davnih zgodovinskih preteklostih, nekako
pred 1000 leti. Mnogo parobrodov je v
objemu ledu popokalo.

Enaka poročila prihajajo tudi iz Bol-
garske. Zaradi hude zime je vlada od-
redila, da se ukine pouk na vseh ljud-
skih in srednjih šolah, iz Varne so da-
nes prispele poročila, da je tamkaj
vsled ostre zime zmrznilo Črno morje
na mnogo kilometrov. Ta nenavaden
dogodek je bil v Varni zabeležen je v
davnih zgodovinskih preteklostih, nekako
pred 1000 leti. Mnogo parobrodov je v
objemu ledu popokalo.

V Italiji 37 stopinj pod ničlo!

Katastrofalen mraz po vsej Italiji — Promet je docela
odpovedal, tako da se pojavlja pomanjkanje živil

Trst, 13. februarja z. Iz vse Italije pri-
hajajo poročila o nezasišanem mrazu, sne-
žnih viharjih in elementarnih neizgode. Na
raznih krajih Italije so bile zabeležene
temperature, kakršnih še sploh ne pomni-
jo. Temperatura se je gibala med 24 in 30
stopinj pod ničlo. Hud mraz nastopa to pot
z nenavadnimi snežnimi viharji. V Julijski
Krajinji so bile zabeležene temperature od
12 do 37 stopinj pod ničlo. Poslednja tem-
peratura je bila zabeležena v Trzinu. Vse
reke severne Italije valjajo ogromne mase
ledu, deloma pa so docela zamrznile. Celo
doroča soča se je morala udati nenavad-
nemu mrazu in je mestoma zmrznila. Po
mestih je tudi tramvajski promet deloma
ukinjen. Telefonske zveze so večinoma
pretrgane. Telefonski promet se vrši samo
v skrajno omejenem obsegu.

Iz mnogih krajev prihajajo poročila, da
so se pripetile težke nesreče. Skoro po
vsej Italiji se je razširila v zvezi z nenad-
nimi vremenskimi spremembami epidemija
na hripa. Xi je vrgla na posteljo na tisoče
ljudi. Epidemija je lahkega značaja brez
hujših posledic.

V Primorju divja vihra bora in pih v
severo-vzhodnem pravcu. Zlasti so hudi
snežni zameti v zadnjih 30 urah. Na trža-
škem Krasi so imeli 28 stopinj pod ničlo.

Trst, 13. februarja z. Tržaški vremenski
zavod objavlja, da divja nad Ligurjskim
morjem nizek ciklon. Zavod napoveduje
nadaljnje viharje. Napovedami so močni
vetrovi iz severo-vzhoda. Temperatura se
bo kretala med 11 in 13 stopinj pod ničlo.

Milan, 13. februarja s. Benetke so popo-
lnoma zamrznile in so odrezane od vsakega
prometa z otoki, ker so razen laguna za-
mrznili tudi številni kanali. Mrličev ni mo-
goče pokopavati, ker je pokopališče na
otoku Sv. Mihaela obdano z ledom. Gon-
dole za pogrebe so obšle v kanalih. Kr-
ste polagajo na mrtvaški ogorce v cerkvi
božnjice, dokler jih ne bo mogoče pokopati.
Tudi promet v Muranom je prekinjen.

Rim, 13. februarja z. V goratih krajih
sneži že 20 do 30 ur neprestano in je tem-
peratura padla na 37 stopinj pod ničlo. Vse
življenje na prostem počiva. Cestni in že-
lezniški promet je zelo oviran. Zaradi ostre-
ga mraza so bile tudi karnevalske prir-
editve zelo slabo obiskane. V vzhodnih pro-
vincih divja tudi huda burja. Na Krasi
beležijo 30 stopinj pod ničlo.

Inozemske napovedi o popuščanju mraza

Depresija se pomika proti severo-vzhodu, kar obeta zboljšanje
Mraz in sneg ovirata promet — V Benetkah ni mogoče na po-
kopališče

Dunaj, 13. februarja s. Današnji lahki
dvig temperature je najbrže prvo zname-
nje, da bo mraz polagoma odjenjal.

Praga, 13. februarja h. Davi je kazal to-
pomer v Pragi še 20 stopinj pod ničlo, do-
čim se je okoli poldneva živo srebro že
dvigalo in doseglo proti večeru 15 do 16
stopinj. Ob 20. je pričelo močno snežiti.
Sole so bile zaradi pomanjkanja premoga
zapre. Na osrednjem pokopališču se na-
bira dnevno 80 mrtičev, ki jih ni mogoče
pokopati, ker manjka delovnih moči in je
razen tega zemlja tako zamrznjena, da ni
mogoče izkopati grobov. Brezžarne zveze
z inozemstvom so deloma poškodovane in
ih nadomeščajo brezžično. Zaradi preveč
kurjenih peči so nastali številni požari.
Med drugim je izbruhnil požar v karlovar-
skem hotelu »Savoy«, ki je uničil del upra-
ve in povzročil znatno škodo.

Berlin, 13. februarja s. Kakor vse kaže,
je mraz prekoračil višek. Vremenski stro-
kovnjaki napovedujejo, da se mrzle zračne
mase odmakajo proti severovzhodu. Za ju-
tri računajo s svežimi vetrovi in bolj ob-
lačnim nebom, ker se je nad vso jugoza-
padno Evropo zbralo veliko polje oblakov.
Močna poplačitev bo najbrže povzročila,
da bo mraz popustil, ker snežna plast iz-
žareva toploto in se zemeljska površina pri
oblačnem nebu ne more shladiti kakor se
je do sedaj v popolnoma lasnih nočeh.

Berlin, 13. februarja d. Na zapadnem delu

Vzhodnega morja je zamrznilo okoli 30 an-
gelskih, švedskih, norveških, estonskih in
poljskih parnikov. Vsi prosijo za pomoč,
ker nimajo živil in ker so deloma tudi tež-
ko poškodovani.

Budimpešta, 13. februarja s. Iz snega, ki
je pričel davi naletavati, se je proti pol-
dnevu razvil pravi snežni vihar. Vozovi
cestne železnice so obšli v snegu, tako da
je bil promet po cestah deloma ustavljen.
Z vseh delov države prihajajo vesti,
da leži sneg na progah do 2 m visoko.
Mnogo vlakov je obšlo v snegu. Želez-
niški promet med Dunajem in Budimpešto
bo najbrže tekotom večera popolnoma ustav-
ljen, ker je proga med Bieske in Komar-
nom popolnoma neprehodna. Tudi položaj
na progi Budimpešta—Pragersko je brez-
upen. Luksučni vlak Nizza-Budimpešta, ki
bi moral prispeti ob 11. ugodolne na vzhod-
ni kočdvor, je ostal 30 km prej v snegu.
Njegov haspotni vlak, ki je ob pol 8. ju-
traj odšel iz Budimpešte, je obšel na
istem mestu, tako da si stoji na isti toč-
ki nasproti in se ne moreta ganiti. Tudi
promet iz Budimpešte v Zagreb in v Beo-
grad bo najbrže v prihodnjih urah popo-
lnoma prekinjen. Na progi Reka-Budimpe-
šta in Split-Budimpešta včerajšnji in da-
našnji brzovlaki niso prispeli na obmejno
postajo, tako da so morali priključni vlaki
odpeljati v Budimpešto samo z madžarsko
garnituro.

Grško-turška pogajanja

Carigrad, 13. februarja g. List »Hala
Miet« Miniet, ki stoji blizu vlade ob-
javlja izjavo zunanjega ministra Tevik-Ru-
di-be'a o stanju grško-turških pogajanj.
Minister poudarja, da so govorice o prelo-
mo pogajanj neresnične in pristavljajo, da
bi bila pogajanja že davno zaključena. Če
bi bile prešne grške vlade postopale sli-
čno kot sedaj Venizelos. Zunanji minister
je razjarila, da tvori konsolidacija dobrih
odnosov med sosedji na Balkanu in na
Sredozemskem morju najboljšo garancijo
za trajen mir.

Uspeh vlade pri občinskih volitvah v Bolgariji

Sofija, 13. februarja h. Izmed 99 krajev v
Bolgariji so se vršile v nedeljo občinske vo-
litve v 65 krajih. Kandidatne liste vladne
stranke so zbrinile 46,5 odstotkov vseh od-
danih glasov, to je za 2,5 odstotka več ko
v letu 1926. Opozicijske stranke, ki so sicer
segle absolutno večino glasov, so zaradi iz-
redne razpoljubljenosti zelo oslabiljene. Uspeh
vladne stranke zagotavlja vladi velik vpliv
v mestnih upravah.

Protidržavno rovarjenje mehiških katoličanov

Mexico City, 13. febr. (be.) Ker se je re-
volucionarna propaganda zadnje čase zelo
ojačala, je mehiški predsednik Gill izja-
vil, da bo osebam, ki se bodo udeleževale
revolucionarne gibanja zaplenjeno pre-
moženje. Nadalje je izdala mehiška vlada
celo vrsto izrednih strogih odredb proti re-
volucionarnim elementom in proglasila, da
so katoliški voditelji odgovorni za vse so-
vržne nastope proti oboževani sili. Pred-
sednik Portes Gil in general Calles sta pre-
jela grozilni pismi. V stanovanjih nekate-
rih odličnih voditeljev nacionalistične
stranke so našli pri hišnih preiskavah več
bomb.

Mexico City, 13. februarja. (be.) Mehiki
predsednik je odredil, da morajo vsi katoli-
ški duhovniki tekom 14 dni javiti svoj na-
slav pristojni politični oblasti.

Razpust šleskega vojvodskega sejma

Katovice, 13. febr. s. Z ukrepom držav-
nega predsednika je bil razpuščen šleski
sejm. O vzrokih razpusta je vojvoda izja-

Velika železniška nesreča v Avstriji

Pri postaji Tullnerbach - Pressbaum je v pariški ekspresni vozil naslednji ekspresni vlak — Trije potniški vozi, nad tisoč deset lažje poškodovanih

Danaj, 13. februarja. Avstrijski ekspresni vlak, ki vozi vsak drugi dan med Dunajem in Parizom, je odpeljal davi še le ob 9.40 mesto ob 9. z zapadnega kolodvora, kar ekspresni vlak iz Madžarske še ni prišel na Dunaj. Tak pred postajo Tullnerbach-Pressbaum se je stroj ekspresnega vlaka poškodoval, tako da je moral vlak najprej obstati na odprti progi, pozneje pa je vendar zavozil v postajo. Strojevodja ekspresnega vlaka, ki je vozil neposredno za aršberški ekspresni vlakom, je obidno prejel znamenje na stoji in zavozil od zadaj v ekspresni vlak. Ta vlak je vozila nova velika lokomotiva za brzovlake, ki je največja v Evropi. Na stroju so bili štiri inženjerji zveznih železnic, da bi kontrolirali in opazovali novo lokomotivo. V vlakom sta se vozila tudi bivši generalni ravnatelj zveznih železnic Maschat in soproga. Očividci pripovedujejo, da strojevodja drugega vlaka ni

mogel ustaviti večjega struža, davi je prišel v vsa zavore. Nesreča v nesreči je bila, da zavore prvega vlaka niso popolnoma funkcionirale, tako da se je udal sunke od zadaj. Najbolj poškodovani so bili zadnji vagoni ekspresnega vlaka, ki so se zarižili drug v drugega. Nepoškodovan je bil samo srednji vagon. Velika ekspresna lokomotiva je sile poškodovana. Med potniki so bile tri osebe težko, 32 oseb pa lažje ranjenih. Med ranjenimi je tudi soproga generalnega ravnatelja Maschata. Tudi osebe jedinega voza je bilo deloma lažje poškodovano.

Berlin, 13. februarja. D. Brzovlak D 70, ki vozi iz Berlina v Monakovo, je sredi okoli potniški pri postaji Burg Chemnitz zavozil v pred njih vozeči osebni vlak. Pri tem je bilo kakih 13 oseb lažje poškodovanih, štiri pa so morali zavoziti resnih poškodb prepeklati v bolnico.

Ogromna škoda zaradi železniške nesreče pri Batajnici

Uradna komisija je ugotovila, da je škoda mnogo večja od prvotne cenitve — Brezupno stanje nekaterih ranjencev

Beograd, 13. febr. p. Preiskovalna komisija, ki je odšla na kraj včerajšnje velike železniške nesreče med postajama Zemun in Batajnica, je tekom današnjega dne ugotovila, da prekaša škoda prvotne kalkulacije in da je škoda ogromna. Zaradi silnega udara sta bili popolnoma uničeni dve lokomotivi in mnogo vagonov. Ranjenci, ki so bili še tekom včerajšnjega dne prepeljani v beograjske bolnice, so bili danes od

zdravnikov ponovno pregledani. Najtežje poškodbe ima strojevodja Radisa Prvanović, ki tudi danes še ni prišel k zavesti. Zdravniki smatrajo, da ne bo ostal pri življenju. Osem lažje ranjenih je bilo danes prenešenih v privatne sanatorije in na domove, pet težje ranjenih je še dalje ostalo v bolnici. Težje ranjen je tudi poštar Ilija Miličević, o katerem tudi smatrajo zdravniki, da ne bo prebolel poškodb.

Župan Puc v avdijenci

Beograd, 13. febr. p. Kralj je danes sprejel ljubljanskega župana dr. Puc v enurni avdijenci.

Miloš Savčić beograjski župan

Beograd, 13. februarja. p. Beograjski industrialec Miloš Savčić se je končno odločil, da sprejme ponudeno mu mesto župana, odnosno komisarija beograjske občine. Danes je imel o tej zadevi dolgo konferenco s predsednikom vlade generalom Živkovićem.

Projekt o redukciji gimnazij

Beograd, 13. februarja. n. V ministstvu prosvete se izdehuje načrt o redukciji gimnazij. Redukcija se bo izvršila najprej na tej osnovi, da se odpravijo vse one gimnazije, ki nimajo zadostne frekvence in pa po ena gimnazija v krajih, kjer jih je več. Kakor se zatrjuje, bodo prizadeti tudi nekatere gimnazije v Sloveniji.

Pomen bivanja ministra Mažuranića v Parizu

Pariz, 13. februarja. r. Jugoslovenski poslanik dr. Miroslav Spalajković je dal po odhodu ministra Mažuranića Jugoslovenskim novinarjem tole izjavo:

G. dr. Zelim Mažuranić je stopil tekom svojega bivanja v Parizu v stike z različnimi francoskimi industrijskimi in trgovskimi krogi. Vrh tega se je razgovarjal z vsemi merodajnimi krogom o aktualnih vprašanjih. Po izmenjavi misli s ministrom financ Cheronom in s predstavnikom društva Imetnikov predvojnih srbskih obilicij, je preizkušal prepričanje, da se bo brez težav naša država podlaga za nadaljnja pogajanja in za ugodno rešitev tega vprašanja.

Minister trgovine in industrije je naglašal pri vsaki priliki pomen francosko-jugoslovenske prijateljstva. Na banketu, ki so mu ga priredili najvišji politični in industrijski predstavniki, ki razpolagajo s kapitalom od 20 do 30 milijard francov, je bila izražena želja, naj bi se kraljevina SHS glede svojih gospodarskih potreb naslonila na Francijo. Govorilo se je hkrati tudi o potrebi večjega sodelovanja francoskega kapitala v jugoslovenskem gospodarstvu. Lahko vam rečem, da imajo vsi francoski krogi največje zaupanje v osebo Nj. Vd. kralja Aleksandra.

Pogajanja z Grčijo

Beograd, 13. februarja. p. Službeni zrogi ministarstva zunanjih del energično demonstrirajo v inozemskih listih objavljene vesti, da je nastal v pogajanjih med našo državo in Grčijo zastoj. Tukajšnji grški poslanik Polihronides je nocoj odpotoval v Atene, kjer bo poročal grški vladi o najnovšem stanju pogajanj z Jugoslavijo. V službenih krogih ministarstva zunanjih del se pričakuje, da se grški poslanik Polihronides vrne v Beograd v najkrajšem času in da prinese pri tej priliki definitivne odgovore grške vlade na predloge Jugoslavije. Računa se, da bodo s tem pogajanja zavrnjena in bodo pogodbe med Grčijo in Jugoslavijo podpisane še v najkrajšem času.

Volkovi v Vojvodini

Novi Sad, 13. februarja. p. V Vojvodini so se pojavile številne tolpe volkov, ki ogrožajo sloveske naselbine. Včeraj so se volkovi pripenli do samega mesta ter so ponoči napadli hlev pri mestnem kopalšču ob Dunavu. Po vseh so kmetije organizirali posebne straže, ki ponoči duvajo hiše in hleve. Vsa promet po cestah in polih med posameznimi naselbinami je v večernih urah ustavljen. Nikdo se ne upa spustiti območja hiš. Organizirani se bodo pohodi lovcev nad volčje tolpe.

Zimske zmede na naših železnicah

Promet brez voznega reda — Zveza s Trstom le preko Jesenic — Pri Brezovici zasnežen vlak

Ljubljana, 13. februarja.

Po celodnevni meteži se je sneg okrog 18. nekoliko vnesel. A le za kratko razdobje. Ob 21. je prišel od nezmanjšani temperaturi —16° ponovno naletavati gost pršič, s katerim se je neusmiljeno poigraval rezek sever, ki venomer brije po izumrlih, neprestano sveže pobeljenih ulicah.

Po večernih informacijah je voznik red postavljen popolnoma na glavo. Vlak prihajajo v Ljubljano z ogromnimi zamudami. Orient-ekspres, ki prihaja iz Beograda v Ljubljano običajno ob 4.03 zjutraj, je danes odpeljal iz Zagreba šele ob 17.42 popoldne in bo prišel v Ljubljano šele enkrat ponoči. Od Ljubljane dalje bo vozil kot poseben vlak preko Jesenic in Podbrda proti Milanu. Razumljivo, da imajo tudi vsi ostali vlaki iz Beograda in Zagreba velikanske zamude. Enaka je usoda vlakov s severa. Tako je dunajski brzovlak proti Trstu, ki običajno prihaja k nam ob 17.21, imel 140 minut zamude ter je odšel iz Ljubljane proti Jesenicam in Podbrdu kot vlak 918 II. del.

Zveza Ljubljane s Trstom je docela prekinjena. Brzovlak, ki odhaja zvečer iz Trsta ter privozi običajno ob 23. v Ljubljano, je bil danes dirigan iz Trsta preko Podbrda, kamor je prispel šele ob 22.30 ponoči. V Ljubljano bo privozil bržčas šele proti jutru.

Hudo trpijo tudi vse lokalne zveze v Sloveniji. Primerilo se je danes, da je potniški vlak, ki je z zakasnitvijo dveh ur odpeljal ob 15.51 iz Ljubljane, običajni na progi med Brezovico in Notranjimi goricami v snežnih zamahtih, ki jih je burja nanesla na progo do 1.50 m visoko. Z Brezovice so bili na pomoč poslani delavci, ki so progo z največjo težavo za sile očistili, da je mogel vlak ob 17.23 nadaljevati vožnjo proti Borovnici.

Brzovjav in telefon sta danes v Sloveniji delovala še dokaj redno. Dopoldne je bila pokvarjena telefonska zveza med Ljubljano in Zagrebom, nekaj časa tudi zveza med Ljubljano in Beogradom. Direktna telefonska zveza Ljubljana-Trst pa je bila pretrgana med Logatcem in Rakeom.

Nemška kriza

Müllerjev kabinet, ki mu itak ni bilo nikdar z rožicami poslano, je zagazil z izstopom prometnega ministra von Querarda v nove, še hujše težave. Državni kancelar se je trudil, da ustvari iz svojega »ministristva osebnosti«, ki je životvarilo od milosti petih »vladnih« strank, disciplinirano »veliko koalicio« z enotnim delovnim programom, ki bi vezal tako socialne demokrate kot katoliški centum, ljudsko stranko, demokrate in bavarsko ljudsko stranko. Mesto do izvršitve vlade pa so njegova porajanja privedla do nevarnega poslabšanja položaja. Čeprav se doslej razen socialistov ni niti ena stranka hotela vezati, da bo sedela svojim ministrom, je vendar vlada izhajala za siko s svojo »svobodno večino«. Z umikom katoliškega centuma pa je postal Müllerjev kabinet izrazito manjšinska tvorba.

Nemški Reichstag, izvoljen 20. maja lanskega leta šteje 491 članov. Od teh je 153 socialistnih demokratov, 45 Stresemannovcev, 16 pristaev bavarske ljudske stranke, 62 katoliških centumščev, 73 nemških nacionalcev, 54 komunistov, 23 članov gospodarske stranke in 40 od manjših skupin. Dosedanja nezanesljiva vladna večina je štela 301 poslanca. Z izstopom katoliškega centuma pa se je pretvorila z 239 mandati v manjšino, ker ji do absolutne večine manjka še 7 poslancev.

Müllerjeva vlada je sicer sklenila, da ne bo izvajala posledic, vendar je jasno, da proti volji katoliškega centuma ne bo mogla živeti. Če Müller ni odstopil, je znamenje, da katoliške opozicije ne jemlje pretrgati in da še vedno upa v pobojanje. Doslej je imel katoliški centum v vladi enega samega člana. Da bi stopil v veliko koalicio, je zahteval tri ministarstva. Müller pa spričo številčnega pomoma centuma ni mogel nuditi več nego dve. Saj niti ljudska stranka ni hotela priznati potrebe, da se ugodni pretrgati zahtevi klerikalcev, ki vodijo pod svojim novim šefom prelatom Kaasom zahrbito borbo proti Stresemannu, ki ga želi katoliški vodja iztrgati iz zunanjega ministarstva in sam priti na njegovo mesto.

Na drugi strani pa se klerikalci maščujejo ljudski stranki, ki je pod desničarsko vlado prepredila poklerkaljenje nemškega solstva. Zato so se upirali zahtevi Stresemannovcev po dveh ministrskih sedežih v pruski vladi. Tako ni mogel pruski ministrski predsednik Braun ponuditi ljudski stranki več ko en sam portfelj, ki bi ji ga odstopili socialisti. Centum pa ni hotel odstopiti ljudske stranki niti enega izmed svojih mest v pruski vladi.

Tako so prišla pogajanja za veliko koalicio v Reichu in v Prusiji na mrtvo točko. Manjšinska vlada navzlic vsemu ni odstopila, marveč je hotela poskusiti srečo v Reichstagu in pritrjati centum do tega, da tudi tu jasno pokaže, ali res hoče iti v opozicijo skupaj z nemškimi nacionalci in komunisti.

Če bi se to zgodilo in bi vlada padla v parlamentu, bi bil edini izhod razpis novih volitev. Teh pa se ima socialna demokracija manj bati nego notranje dokaj razdrapani centum.

Prelat Kaas se je v zadnjem trenutku ustrašil te skrajnosti in začel popuščati. Ponudil je ljudski stranki enega izmed treh centumovih sedežev v pruski vladi, si čemer bi bila omogočena ustanovitve velike koalicije v Prusiji. Na nesrečo je bila ta ponudba stavljena tako nejasno, da so se pogajanja vseeno razbila. Šele iz glavnega glasila katoliškega centuma »Germanie« so prizadeji pozneje izvedeli, kaj je hotel prelato prav za prav reči.

Navzlic temu nespornu je sedaj pričakovati, da se obnove pogajanja med prusko vlado in centumom. Če se tu posreči oživotvoriti veliko koalicio, bodo ovire za njeno raztegnitev na centralno vlado mnogo manjše. Tako vendarle še obstoji upanje, da se Müllerjeva poznanja navsezadnje ne osrečijo in da ne bo Nemčija ostala brez avtoritetne vlade, ko se bo v reparacijskih pogajanjih reševala za dolga leta njena usoda.

Pokanje vodovodnih cevi v Mariboru

Maribor, 13. februarja.

Zaradi izredno ostre zime so v številnih poslopih v Mariboru zamrzle in popokale vodovodne cevi na dvoriščih, hodnikih, straniščih, kletih itd. V nekaterih ulicah je kar po cela serija hiš brez vode in morajo gospodinjke s sosedom ponjo. Kleparji imajo čez glavo posla, vendar so vsa časna popravila brez uspeha. Običajno cevi že naslednjega dne po popravilu znova popokajo in so zato hišni posestniki sploh opustili vsako popraviljanje, dokler ne nastopijo ugodnejše vremenske prilike. Zamrzneje in popokane vodovodne cevi pa prinašajo s seboj še drugo nevarnost. Ob nastopu južnega vremena grozi namet, da zalije voda hišne prostore in takoj torej najemnike še velike ne prilike. Mestni magistrat poziva torej vse hišne posestnike in hišnike, da pri zamrznejih, oziroma poškodovanih hišnih instalacijah še sedaj zapro vodovodne zaklopke, da tako preprečijo preteče poplave po hišnih prostorih.

Konferenca o izvedbi socialnopolitične pogodbe z Nemčijo

Beograd, 13. februarja. p. V kabinetu ministarstva za socialno politiko se je vršila konferenca, ki so ji prisostvovali načelnik ministarstva za socialno politiko Jeremić, direktor trgovskega oddelka ministarstva za zunanje zadeve, Aleksandar Rodić, naš generalni konzul v Düsseldorfu Brana Marković in izseljenški komisar na Westfalskem Deželi. Na konferenci so se razpravljala vprašanja, ki so v zvezi s socialnopolitičnimi konvencijami, ki so bile sklenjene začetkom decembra v Berlinu med Nemčijo in Jugoslavijo.

Vatikan in Društvo narodov

Praga, 13. febr. h. »Prager Presse« poroča iz Pariza: Iz krogov Društva narodov se izve, da se bodo na prihodnji sili sveta Društva narodov 4. marca vršila pogajanja o vstopu Vatikanu v Društvo narodov s sedežem v Svetu. Italijanski državni tajnik za zunanje zadeve Grandi, ki je včeraj prisostvoval podpisu pogodbe med našim vlado in Vatikanom, bo najbrže prišel sam v Ženevo, da se pogaja glede vstopa Vatikanu v svet Društva narodov.

Oboroževanje na morju

Washington, 13. febr. g. Predsednik Coolidge je danes podpisal osnutek o gradnji križark. Osnutek določa gradnjo 15 križark po 10.000 ton in matično ladjo za zrakoplove, za kar je proračunanih 275 milijonov dolarjev. Kakor znano, je senat proti izrečni volji predsednika Coolidgea sprejel dodatni predlog, po katerem je treba te ladje v teku prihodnjih dveh let spustiti v morje.

Amerika ne pošlje poslanika v novo papeško državo?

Washington, 13. febr. g. Z ozirom na ostro protikloško propagando, za katero so dale povod zadnje predsedniške volitve v Ameriki, ne verujejo v oficijelnih ameriških krogih, da bi nameravala ameriška vlada odposlati svojega poslanika v novo pontifikalno državo. Predsednik Coolidge je izjavil novinarjem, da je bil obveščen o sklopu pogodbe med Vatikanom in Kvintalom samo iz časopisov.

Protifrancosko gibanje v Saarski kotlini

Berlin, 13. februarja. (be.) Politične stranke saarskega ozemlja so pozvale nemško prebivalstvo, naj bojkoirajo toliko časa francoski pouk, dokler se ne vrne Posarja Nemčiji.

De Valera odklanja osvoboditev

Belfast, 13. febr. (be.) De Valera so pomnil, da ga takoj izpušče, ako se obveže, da ne bo pretrgal več meja Ulstra. De Valera je ponudbo odklonil.

Žrebanje vojne škode

Beograd, 13. februarja. d. Na podlagi čl. 5. zakona o izplačevanju vojne odškodnine, kakor tudi čl. V. VII. in IX., se bo dne 16. februarja vršilo žrebanje dobičkov obvezne dvainpolstotne državne rente za vojno odškodnino v generalni direkciji državnih dolgov.

Velik požar na Nizozemskem. Haag, 12. febr. (be.) Velik požar je popolnoma upelnil znamenito mestno palačo v Leydeni, ki je ena najznamenitejših renesančnih stavb v Evropi.

Želje železničarjev

Včeraj je »Jutro« objavilo brzojavko, ki jo je poslal odbor UJNZB v Ljubljani na ministra prometa. Železničarji prosijo svojega ministra, naj bi odpravil pomanjkljivosti, ki so se pripetile pri izplačevanju razlik. Ker gre pri tem za možno stanovsko vprašanje, smo prešli o njihovi brzojavke in te prošnje na ministra prometa naslednje pojasnilo:

Med slovenskimi železničarji, osobito med ekskutivnim osebjem, vlada veliko vzneimenje, ker jim tukajšnja direkcija ne zaračunava za razlike 20% ekskutivne doklade, ki pripada vsemu ekskutivnemu osebju na progi v smislu določbe čl. 26 zakona o državnem prometnem osebju. Dalje odklanja direkcija zaračunavanje 15% starostne doklade v smislu čl. 29 istega zakona. Končno so prikrašani tudi uradniki 3. kategorije, ker se jim v teh razlikah ne zaračunava stanarina, ki se z izjemo uradnikov 1. in 2. kategorije priznava vsemu ostalemu osebju.

Zaradi boljšega razumevanja tega vprašanja si je treba predložiti naslednji dejanski stan: Pred novim zakonom o državnem prometnem osebju so bili uslužbenci razvrščeni v uradnike z maturo in z vseslužbenim ter v poduradnike in služitelje. Prvi so že pred novim zakonom prejemali stanarinske doklade, ostali pa je šele novi zakon priznal te stanarine. Zato je samo ob sebi umljivo, da spadajo stanarine teh drugih v »razlike«. Dej poduradnikov je prišel v 3. kategorijo. Od tod dejstvo, da zahtevajo ti uradniki kakor služitelji in ostali stanarinske doklade pri izplačilu razlik.

Tak je pravni položaj v tem vprašanju. Glede deljene službe na dopoldansko in popoldansko, ki je bila odredena za uslužbenstvo oblastne direkcije, pa tole: Ljubljanska direkcija je pri izvrševanju svojih dolžnosti in dela zaradi svojega izvežbega in zanesljivega osebja docela točna ter nima zaostankov. Uvedba deljene službe je za mnoge prava kazen. Znano je namreč, da stanujejo mnogi uslužbenci zaradi splošne stanovanjske bede izven Ljubljane, celo na Jesenicah, v Trzinu, Logatcu, Litiji, tja do Zid. mesta, bodo sedaj primorani dnevno izostati 13 ur od doma brez hrane. Umiljivo je namreč, da s svojimi pitnimi dohodki ne morejo voditi dvojnega gospodinjstva in si nabavljati posebno hrano v Ljubljani. V ilustracijo navajamo, da stanujejo neki uslužbenci v Trzinu in v njega okolici in da morajo redno vsak dan vstajati nekako ob 3. zjutraj, da lahko pridejo pravočasno na vlak in prispejo v Ljubljano ob pol 8. Dobra so zvečer šele okoli 10. V enakem položaju se nahajajo uslužbenci, ki stanujejo v Logatcu, na Jesenicah in po drugih oddaljenih krajih. Vrh tega je treba upoštevati še to, da prabi direkcija zaradi deljene službe mnogo več kurjave in pozimi tudi neprimerno več razsvetljave.

Oblastni odbor UJNZB Ljubljana se je je vseh teh vprašanj, kakor je razvidno iz včerajšnje brzojavke, obrnil za odposlani ministra za promet.

Amnestija

Ljubljana, 13. februarja

Zunaj naletava sneg, a v jetniški deželne sodišča se veselo trije jetniki, kakor bi sijalo toplo poletno sonce: saj jim je res zasijalo — sonce svobode.

Kmalu po 12. uri je pripeljal paznik v predbojo jetnišnice 3. v civilno obleko oblozene jetnike. Prvi jetnik je bil tesarski mojster France Drol iz radovljanskega okraja. Mož je bil obsojen zaradi žaljenja Veličanstva na 3 leta zapora. Vložil je ničnostno pritožbo, ki pa je bila zavrnjena in mojster France je nastopil lani 17. novembra svojo kazen.

Dočim je tesar France majhen mož, je drugi oproščenc Lojze Petrič velik, suhljat človek, doma iz Vipave. Petrič je bil za vedno izgnan in je dobil 1 leto zapora. Kazen je nastopil lani dne 25. septembra. Tretji amnestiranec je France Zigmond, posestnik iz Iške vasi. Kakor prva dva, je bil tudi on obsojen zaradi žaljenja Veličanstva in dobil 3 leta zapora. Njegova pritožba pa je bila uspešna, kazen so mu znižali na 18 mesecev, nastopil jo je letos 2. januarja.

Ravnatelj jetnišnice g. Arko je objavil vsem trem, da so doležni amnestije in je zaključil:

»Vesel sem, da vam morem sporočiti, da je ta milost dosegla tudi vas. V zaporu ste se vsi trije lepo obnašali in ste bili res pridni. Izkažite se, da ste vredni te izredne milosti in si jo zapomnite! Nas kralji gotovo ne zasluž, da ga žali kdorkoli, saj mu je največ za dobrobit svojega dragega naroda!«

Vsi trije amnestiranci so se zahvalili in zadovoljni odšli iz jetnišnice. Najbolj se je razveselil svobode kmet France iz Iške vasi, ki je dejal: »Kako srečen sem, da grem lahko še zopet domov, kjer me pač željno pričakuje žena in molih 7 otročičev!«

Dočim sta odšla Drol in Zigmond naravnost domov, je moral Lojze Petrič še na polico zaradi izzoga iz države.

Amnestije je deležna tudi Marija Sinkovec iz Celja, ki je bila zaradi istega delikta, kakor gornji trije, obsojena na tri leta. Toda ona je še bolna in se nahaja v oskrbi jetniške bolnice Izpuščena bo v par dneh.

Pri okrajnem sodišču so ustavljeni naslednji postopki: proti Jožetu J., elektro-montieru v Ljubljani, zaradi žaljenja Pokojniškega zavoda; proti Cilki J., rudarjevi vdovi, zaradi žaljenja postarja v St. Gothardu, nadalje proti nekemu odvetniku na Dolenskem, ki je žalil sodnika, in proti Francetu Z., ki je bil obtožen žalitve poletnega služne v Ljubljani. Pri okrajnem sodišču bo pač še nekaj manjših primerov amnestije, ki zaenkrat še niso znani.

Angleško oboroževanje na morju

London, 13. febr. (be.) Kakor poročajo, bo Anglija zgradila dve novi 10.000 tonski križarki, namreč 8000 tonskih, kakor je bilo prvotno določeno.

Hmeljski trg

Zatec, 13. februarja. h. Tendence zelo mirne. Promet majhen. Cena 1350 do 1600 Kš.

Naši kraji in ljudje

V mrazu in snežnih metežih

Neprestano nova Jobova poročila o usodnih posledicah letošnje zime

Ljubljana, 13. februarja
V Sloveniji je z včerajšnjim dnem nastopila III. perioda snežnih viharjev, zametov in metežev. Po 14 dni trajajočem strupenem mrazu je začelo znova silno snežiti. Od severa bruje oster veter, ki se na Notranjskem izpreminja v burjo. Vsa Slovenija je danes obita v goste snežne viharje. Povsod vlada strah pred bodočnostjo, če bo trajala ta vremenska katastrofa brez presledka še nadalje. Opažati je sicer precejšen porast temperature, a na drugi strani znaten padec barometra. Splošno se v Sloveniji giblje barometer med 756 do 758, živo srebro v termometru pa se dviguje med 14 do 25 stopinjami pod ničlo.

Vremenska poročila

podajajo tole sliko o stanju temperature v Sloveniji.

Bohinjska Bistrica —17 (—21). Kranjska gora —22 (—26). Jesenice —18 (—25). Tržič —15 (—20). Kamnik —18 (—22). Ljubljana gl. kol. —18 (—22). Celje —14 (—19). Brežice —15 (—19). Dravograd-Meža —19 (—20). Maribor —12 (—18). Ljutomer —16 (—17). Kotoriba —21 (—21). St. Janž na Dolenjskem —19 (—27). Novo mesto —16 (—20). Kočevje —18 (—19). Rakek —25 (—30).

Povsod neprestano sneži. Novega snega je ponekod padlo že 20 do 50 cm.

Železniški promet v krizi

Situacija na vseh železnicah Slovenije je zelo kritična. Vlaki vozijo v redukcijam številu Potnikov je malo. Tovorni promet je omejen na skrajnost, na prevoz premovala in živil. Povsod v Sloveniji vlada že veliko pomanjkanje kuriva, po oddaljenih in nepristopnih krajih pa živil.

Ljubljana nima že 32 ur nikakih zvez z Beogradom. Izostali so jutranji in večerni brzovlaki iz Beograda, še slabša je s potniškim vlakom. Že dva dni ni nikake pošte iz Beograda.

Mednarodni brzovlak iz Avstrije proti Trstu prihajajo v Ljubljano z velikimi zamudami. Iz Ljubljane pa se ne morejo odpravljati preko Rekeke v Trst, ker je na treh mestih visoko zametena proga Ljubljana—Trst.

Dunajski brzovlake odpravljajo sedaj iz Ljubljane preko Jesenic. Tržaške brzovlake in SOE pa preko Podbrda na Jesenice in v Ljubljano. Ponočni tržaški brzovlak je sploh izostal. V Ljubljani so sestavili posebno garnituro, ki pa je ponoči odpeljala proti Mariboru in Dunaju.

Katastrofalni mraz na Notranjskem

Snežni viharji z neugnanom burjo trajajo po Notranjskem že 2 dni. Po raznih razsekah in zavetjih je burja nanesla ogromne množine snega. Na mnogih krajih, po cestah in dolinah, je snega nametena do 2 m celo 3 m visoko.

Nahluje je prizadela železniška proga od Rakeke do Postolne. Tu so na več krajih veliki zameti, osobito v bližini Ravberkomande. Tu je v ponedeljek ponoči obšla v zametih tovorni vlak. Stroji so zamrzli in v nevarnosti je bilo tudi vlakospremnost osebe, ki pa se je končno vse prežebeno rešilo. Vlak so pustili na mostu. Burja je tja nanesla toliko snega, da je vlak skoro ves pod snežno odejo.

Prebivalstvo na Notranjskem je obupno. Po nekaterih vaseh primanjkuje kuriva, ker si nihče ne upa v tako divjem mrazu iti v gozdove po nova drva. Primanjkuje na tudi nekaterih živinskih potrebščin, kakor petroleja, soli in moka. Od postaje Rakek oddaljene vasi tja proti hrvaški meji so popolnoma odrezane od ostalega sveta. Na cestah ni niti enega vozilka. Tudi pošta ne vozi. Stari trje je že dva dni brez pošte, ravno tako Lož in Bloke.

Kakor nam javljajo z Rakeka, so se v javniških gozdovih pojavili

volkovi

ki se približujejo samotnim vasem in hišam. Volkovi so prišli od hrvaške strani in skozi snežne gozdove. So silno sestradani.

Ljubljani grozi pomanjkanje živeža

Posledice katastrofalne zime se kažejo na vseh straneh. Po mestu je nastopilo mrtvilo v vsem javnem prometu. Mestni tramvaj vozi z rekordno počasnostjo. Ulice so puste. Katastrofa je že očividna. Na trgu je začelo prmanikovati nainuinejših in vsakdanjih živil. Stranke že bežajo okrog in iščejo, kje bi se mogle preskrbeti zlasti s krompirjem, ki ga v Ljubljani zadnji čas sploh ni dobili.

Apovizacija mesta s kurivom je kritična. Trgovci s premogom in drvmi imajo svoja skladišča prazna. Tu in tam prispe kak vagon premoga, ki se takoj razdeli in razproda. Industrijska podjetja napenjajo vse sile, da se vsaj za nekaj dni preskrbe s kurivom, da ne bi ustavila obratov. Zelo primanjkuje premoga uradom in raznim humanitarnim zavodom. OUZD primanjkuje premog in je nevarnost, da zapre svoje kopališče in vse zdravstvene naprave.

Horendno naraščajo cene kuriva. Zlasti bukovim drvam Suhih drv sploh že ni več Ljubljani. Tu pa tam kaka »klaftra«, a na pol suha so postala zelo draga. Cene bukovim drvm rapidno rastejo in v Ljubljano prihajajo »dežele že pomudbe ki zahtevajo hudo predržane cene za kubični meter.

Mnogoštevilne hude ozeblin

Razum nadomak v letošnji zimi so se pridružila še mnoga obolenja. Med delavstvom, posebno se med železničarji in rudarji so nešteti primeri hudih ozeblin. Na dermatološkem oddelku javne bolnice sta dve sobi prenapolnjeni ozeblencem, ki trpe strašne bolečine. Vsi so pri delu v gozdovih ali na prostem tako hudo ozebli, da so se jim naprvice na nogah, rokah, na nosu in na ušesih poškodbe, ki so hujše kakor opekline.

V javno bolnico so pripeljali največ ozeblencem iz škočijevskih hribov. Železničarji in z Bloke na Notranjskem, kjer vlada najhujši mraz. Ozeblencem so prsti kar počenili, ravno tako prsti na nogah, uhlji in drugi boli mrazu eksponirani deli telesa. Nekemu smučarju je zamrznil desni del nosu in mu je kos zmarnjenega mesa kar odpadel. In drugi primer: Uradnik OUZD G. D. je v ponedeljek, ko je bil v Ljubljani najhujši mraz, šel z Viča v urad. Spotoma mu je zamrznil desni uhlji. Ko je G. D. stopil v toplo zakurjen urad, se mu je hotel uhlji kar odkrhniti. Hitro so uradnika spravili na mrazski krai ter ga začeli s snegom drgniti po uhlju. Bil je rešen. Zdravnik OUZD zdravilo okoli 70 primerov ozeblin.

Ob tej priliki naj navedemo naslednja kratka navodila, kako je treba ravnati pri ozeblinah. Na rokah ali nogah ozebli človek naj se predvsem varuje hude toplote. Ne sme hoditi v gorke sobe. Nikakor se ne sme bližati ognju. Vsak naj gleda, da si zdrzne ozebli del s snegom, ali pa naj ozeble prste dene v mrzlo vodo.

V snegu in mrazu na deželi

Na dopisnicah javljajo naročniki »Jutra« skoro dnevno prav zanmiva poročila, kako divja zima s snežnimi meteži po raznih krajih Slovenije. Nemožejo pa je dobiti poročila iz samotnih krajev, ki so odrezani od vsega sveta.

Šole se zapirajo

Prosvedno ministrstvo je nedavno izdalo na vse šole prosvednih uprav navodila, kaj je treba ukreniti glede šolskega pouka v dnevnih silnih snežnih viharjev in hudega mraza. Sreski šolski nadzorniki so dobili nalog, da po svoji uvidenosti odredijo ukinitve šolskega pouka na osnovnih šolah najmanj za pet dni. Večina osnovnih šol v Sloveniji je danes ukinila za pet dni redni pouk. Zadnje dneve je bil obisk šol povsod prav minimalen.

V Ljubljani so nekatere srednje šole zaradi pomanjkanja kuriva zaprte. V splošnem pa je tudi usoda ljubljanskih šol za prihodnje dni popolnoma negotova.

V litjskem okraju

Zaradi mraza se je v litjskem okraju pojavilo pomanjkanje drv, ki ga občutijo privatniki kakor tudi uradi. Na pustni torek je tu začelo snežiti in je nov snežni plašč močno pokril ravne in hribe. Za Litijo je nastal mučen prizor, ker ne morejo rabiti snežnega pluga, da bi z njim zjutraj orali po ulicah oziroma po glavni cesti. Plaz je že zadnjič popolnoma zasněžilo in ga sedaj ne morejo odkidati. Tudi po litjskem okraju je drevje zaradi mraza popokalo. Zgodila pa se je v naselju Sitarceva še drug zanimiv primer: zaradi hudega mraza je popokal zid na hiši posestnika Dobravca. Nastala je precej velika razpoka. V Ponovičah so našli na vodi primrzeno jato divjih gosi.

Položaj v rudnikih TPD

postala vedno težji zaradi dolgotrajnega mraza in ponovnih snežnih metežev. Priznati je treba, da kaže delavstvo v snegu in mrazu najboljšo voljo do dela, da bi dvignilo nazadujočo dnevno produkcijo premoga v trboveljskem, zagorskem in hrastinskem revirju in zlasti tudi v Kočevju. A mraz je pritisnil tudi v rove. Zamrzile so razne naprave tako da je redni in navli obrat rudnikov nemogoč. Zalivne naprave so tudi že deloma zamrzile. Nahluje je pri separaciji.

Nahluje trpe delavci na dnevnih kopih. Družba jim je skušala olajšati težavno delo v snegu in mrazu s tem, da je postavila železne kofare s koksom. Hkratu jim nudi čaj in kos slanine, da se okrepijo. Kljub temu delo ne napreduje in delavci zelo bolajo.

Mraz in hriova v Savinjski dolini

Iz Celja nam poročajo: Zaradi mraza in mnogoštevilnih obočeni na hripi so danes zaprli mestno deško in deško osnovno šolo. Pouk se bo predvidoma obnovil v ponedeljek, 18. t. m. Na okoliški osnovni šoli je obočelo na hripi 90 % šolarjev. V posameznih razredih je dnevno le po par učenec, ki jih združijo k skupnemu pouku v eni šolski sobi.

Doslej je v Celju in okolici zapadlo do 20 cm novega snega. Temperatura je stalno —13° C.

V vsej Savinjski dolini se hrpa močno širi in ji podlega predvsem starejši ljudje. V ostalem je savinjsko prebivalstvo v primeri z ostalimi kraji Slovenije še v dosti ugodnem položaju. Promet je sicer oviran, vendar so začrtali tudi še avtomobili v obratu. Zamrznilo je v pitivih kletih mnogo krompirja, da preti na pomlad občutno pomanjkanje blaga za seme.

Silen mraz v Prekmurju

V Prekmurju vlada od nedelje dalje silen mraz. Morebiti najhujši v Sloveniji, izjemni Notranjsko. Kakor nam javlja naradni »Jutra« iz Dolnje Lendave, je bil tam včeraj zjutraj silovit mraz. Na trgu je bilo —28° C. a na kolodvoru celo nekaj časa —34°. Poročilo kratko pripominja, da sta v okolici zamrznila že dva moža in nek otrok. Mraz je ba le v Prekmurju zahteval že več človeških žrtve. V velikih lahah so divje gose provalile Prekmurje.

V podsredi na Stajerskem je termometer kazal 11. t. m. —20° C. a včeraj —25° C.

Nesrečno dekletce

LJUBLJANA, 13. februarja
V družini litjskega odvetnika dr. Mazeke se je opoldne primerila huda nesreča. Ko je družina sedla v jedilnici k kosilu, je gospa opazila, da manjka na mizi še zobobrelci. Dveletna hčerka Voja, učenka III. razreda osnovne šole, je takoj pohitela ponje iz jedilnice v kuhinjo. Spotoma pa se je zaletela v služniško, ki je nala iz kuhinje lonec kroba. Deklica je tako nesrečno zadela v lonec, da se je ves krop razlil po njenem životu. Bila je takoli vsa strašno opečena.

Ko so nesrečnemu dekletcu pozneje rezali s telesa oblake, so se oprijemali kar celi kosi kože in mesa. Dekletce tri neizrečene bolečine, nemo stanje je kritično. Nesreča je vzbudila med litjskim prebivalstvom splošno sočutje. Deklica Voja je bila mirna in tiha učenka. Že nedavno jo je doletela prava nesreča. Ko si je v nekaj dneh kar dvakrat zlomila roko.

Sveta laž

(Po znamenitem igrokazu danske pisateljice Karin Michaelis.)

Pretrsljiva drama materinske ljubezni in otroške udanosti.

V glavnih vlogah najboljši umeiniki.

Slepa mati. — Lažno pripovedovanje otrok o sreči in bogastvu. — Operacija. — Neizdatni posel. — V jesli. — Med zločinci. Pretrsljiva vsebina. Nepozabne slike.

Prodaje ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Telefon 2124.

ELITNI KINO MATICA.

Zdravje naših železničarjev

Železničarski poklic je gotovo eden od najnevarnejših, ker je železničarsko osebo izpostavljen velikim nevarnostim in nepopravični sužbi ki stavlja največje zahteve na živce in na vso fizično moč. Ravno letošnja silovita zima more v vsakomur zbuditi predstavo, kako težavna je v takih okoliščinah služba železničarjev.

Veliki riziko prometne službe v splošnem je posebno dobro razviden iz podatkov, izbranih za nedavni občni zbor zagrebskega župana, ki stavlja največje zahteve na živce in na vso fizično moč. Ravno letošnja silovita zima more v vsakomur zbuditi predstavo, kako težavna je v takih okoliščinah služba železničarjev.

Kredit za zdravljenje v sanatorijih in podobnih ustanovah so bili veliko premajhni, kajti med železničarji se vedno hujše širi pljučna tuberkuloza. Fond bolniškega zavarovanja s svojimi sredstvi ne bo več mogel zaustaviti in uspešno pobiti te nevarne bolezni. Referenti na občnem zboru so poudarjali, da je jetika »narodna« bolezen in da se mora zaradi tega ves narod boriti proti njej. Občni zbor je končno odobrila tudi osnutek novega proračuna, ki iznaša z dohodki in izdatki 12.402.500 Din. V primeri z laskim proračunom so povečani izdatki za zdravniško pomoč in administracijo za zdravljenje, bolnice, kopališča in zdravilišča.

22 pustnih prireditev v Ljubljani

Ljubljana, 13. februarja.
Konec komedije. Danes smo ga pokopali. potolčeni nekaj mlačnih solza, si potresli peplu na glavo. Obideli res in se znašli zopet v mrzli suhoparni resnosti. Navijani. Kurent je je odkril s polomljenimi gosli čez hribe in doline in se izgubil tja nekam v snežni metež.

Nad Ljubljano leži danes prilično velik maček, zdaj se pa vendar neprimerno manjši in poniznejši, kakor je bil pretekla leta. Upadel in shušil je že od preteklega leta. V Ljubljani je bilo snodi skupno 22 veselilnih prireditev, med temi v večjem stilu je tri. dočim so ostale priče in nehalne v znamenju »haushalove«.

Ljubljanski Sokol v Narodnem domu je popeljal svoje prijatelje v »deželo Maurora«, v deželo pesnih barv in živlega temperamenta. Sokol II. je slavil prince Karnevala v Kazini. Tudi tam ni manjkalo dobre volje in se je med plešter ob ceni plačilo ogrelo vse od najmlajših do najstarejših. Mesariji so se postavili v veliko okusno okrašen taborski dvorani v znamenju prave, neprislilne ljubljanske domačnosti. Tam so ostali veseli ljudje do konca prišel čas odhoda na zgodnje jutranje delo. In še potem »mo ga potegnili«, saj je danes pepelnica sredi, ko se ljudje postijo ne jedo mesa.

Pa ne samo v mestu: plesali smo tudi v Šiški, na Dolenjski cesti, na Viču in Rožni dolini, pa v Mostah, skratka prav povsod. V potišnem predpustu se je vrtilo v

Ljubljani skupno 196 prireditev. Rekord je odnesel Silvestrov večer, ko je bilo hkrati 30 veselilnih prireditev. Na pustno soboto so plesali in se veselili na 11 veselilnicah, v nedeljo na 14, snoči pa kakor omejeno na 22.

Kdo pozna pustolovca Antona Ludvicha?

Objavili smo včeraj dalje poročilo o sleparijah pustolovca, ki je potom oglesov, z obilježjem nametstev pa tudi pokor izvajal ljudem »kavcilij«. Štepar se je udeleževal ne samo v Sloveniji, marveč tudi v Zagrebu, na Hrvaškem, v Volvodni, Srbiji in morda še drugod. Policija si še vedno ni na jasnem, kako se mož prav za pravo piše, od kod je doma in kdo vse je postal njegova žrtev. Komur je o priučnem človeku karkoli znano, naj to sporoči kriminalnemu oddelku policijske direkcije v Ljubljani.

Za davčni urad v Metliki

Metlika, 13. februarja.
V zvezi z reorganizacijo davčne uprave je bil ukinjen med drugimi tudi naš davčni urad in ustanovljena samo ena davčna uprava s sedežem v Črnomlju. Z ukinitvijo uradov utrpeli prebivalstvo veliko izgubo, ker so na urade navezani tudi prebivalci širše okolice in ker kraji zaradi večjega prometa dosti zaslužijo. Tudi državi je v korist, če je davkoplačevalec blizu do državnih uradov. Oddaljeni uradi povzročajo izgubo na čas, ki je škodljiva davkoplačevalcem in državi. Oddaljenost davčnega urada povzroči davkoplačevalcem tudi stroške. Dasi je Črnomelj z železnico samo za pol ure oddaljen, izgubi vendar davkoplačevalec zaradi uradnih uprakov ves dan.

V območju dosedanjega davčnega urada je okrog 300 davkoplačevalcev iz oddaljenega Zumberka, občine Balj in Ribnik, ki morajo v uradnih opravkih dospeti že prej, snji večer v Metliko in tu prenočiti. Iz narodnogospodarskega ozira je torej obstoj davčnega uraca jako potreben. Naše mesto ima tudi primerne prostore za davčni urad. Kakor čujemo, namerava mestna občina ponuditi brezplačno prostore za nastanitev davčne uprave, če bi še nadalje ostala v mestu. Primerna stanovanja so tudi za uradnike. Davčna uprava bi lahko ostala v Metliki brez večjih stroškov. Če primerjamo narodnogospodarsko korist in državne izdatke za davčni urad v Črnomlju mesto v Metliki, dobimo velik minus v narodnem gospodarstvu. Mesto je odposlalo k finančni direkciji v Ljubljano te dni svojo deputacijo s prošnjo, da bi davčni urad ostal v Metliki. Prebivalstvo upravičeno pričakuje, da bo njegova želja upoštevana.

Kulturni pregled

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

LJUBLJANSKA DRAMA
(Normalen začetek ob 20. uri, izpremembe označene.)

Četrtek 14.: Betlehemskaja legenda. C. Petek 15.: zaprt.

Sobota 16. ob 15.: Lepa Vida. Dijaška predstava po žniž cenah. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA
Četrtek 14.: Ljubzen treh kraljev. A. Petek 15.: Beg iz seraja, premijera. Premijerski abonma.

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.
Sobota, 16.: Svetnik. Abonma. Nedelja, 17.: Svetnik. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.
Četrtek, 14.: ob 20. Učiteljica. C. Kuponi. Zadnjikrat.

Petek, 15.: Zaprt.

Sobota, 16.: ob 20. Plesni večer Erne Kovačeve. A.

CELJSKO GLEDALIŠČE.
Nedelja, 17. ob 16. Jesenski manevar. Ob 20. Bajadera. Gostovanje Mariborčanov.

Opera »Beg iz Seraja«

V petek, dne 15. t. m. bo v ljubljanskem operi premijera Mozartovega »Bega iz Seraja«. To opera štejejo glasbeniki k najboljšim komičnim operam v vsej svetovni literaturi. Mozart jo je spisal kot 26. leto mož v času, ko je bil zaročen s Constanco Lange; zato je kaj lahko razumeti, da se je oklenil z vsem mladeniškim ognjem pravega Constance v tej operi ter jo je muzikalno izredno lepo izdelal.

Opera »Beg iz Seraja« je dosegla ob premijeri l. 1782. raz Dunaju tak uspeh, kakor redko katere glasbeno delo ustvarja časa. Priznala je mlademu skladatelju (tiki) slavo, a malo denarja. Še danes jo srečujemo na opernem repertoarju vseh večjih gledališč, saj je največjevala in najljubeznivejša izmed vseh Mozartovih opernih del. Njegovemu zvelodu so pozneje sledili skladatelji: Nicolai, Lording, Flowtov itd., a s svojimi deli niso dosegli mojstra Mozarta. To je priznal sam Goethe, ki pravi: »All unser Bemühen ging verloren, als Mozart auftrat. Die Einführung aus dem Serail schlug alles nieder.« Ta libretto je komponiral Mozart z neko posebno ljubeznijo in tudi svetostjo,

saj je videl v trdni zvestobi in verni ljubezni Belmonta do Constance odsev lastne ljubezni do svoje zaročenke; in pozneje so proge Constance Weber. Poleg teh dveh osebnosti pa je najbolj zanimava še komična figura trdega haremkega varuha Osmina. Ta originalen tip je vzor bas-buffo partij tja do poznejšega Falstafa in Kecalja.

Gd. Siličgojčeva v »Trubadurju«. V bogrski operi je te dni z uspehom nastopila Slovenka gd. Siličgojčeva kot Azucena v »Trubadurju«. Kritika se pohvalno izraža o njeni vlogi: kritiki »Politike« dr. Miloje Milojevič opaža pri nji simpatičen napredek in pravi, da vzbuja tepe nadeje. V isti operi je g. Holodkov pel v slovenskimi vloga grofa Lune. Tudi njegov nastop kritika hvali.

Novosti zagrebskega gledališča. Zagrebska drama pripravlja za bližnjo dobo Strindbergovo »Grnado«, Cowardov »Nedeljski odklihi« (Weekend) in Stanikovovo »Kostano«. V operi studirajo Rhabudova »Marufio«, balet pa ima v delu Delibesova »Coppelia«. **Domača premijera v Sarajevu.** Sarajevsko gledališče bo v kratkem vzprizločilo novo dramo Jovana Palavestre »Savjeti na vetru«. Snov te tridejanske je vzela iz sarajevskega življenja.

Beograjsko gledališče ima te dni na repertoarju Bizetovo: »Carmen« z Mario Griff

— Pospisilovo kot gostom, Calkovskega »Evgenija Oneginja«, Shawovoga »Pygmaliona«, Shakespearjevega »Otele« in Nušičevega »Najdenka«.

Dramatska premijera v Zagrebu. Drevo v Zagrebu premijera nove drame Miroslava Krleža »Gospoda Glembočev«, ki smo o nji včeraj zabeležili, da je izšla v knjižni izdaji.

Slovenci v tujem tisku. René Martel je objavil v »L'Europe centrale« z dne 9. t. m. članek »Les Slovenes et les autres Slaves« (Slovenci in ostali Slovani). Tu razpravlja naš francoski prijatelj klasti o odnosu Slovencev nasproti Hrvatom in Srbom. Pravičeno avazuje koristi, ki jih je prineslo Slovincem ujedinenje, ne zamoči pa tudi senčnih strani. Martel vidi eno najtežjih vprašanj, ki jih bo moral rešiti sedanji režim, v ureditvi položaja, ki ga bodo imeli Slovinci v preurejeni državi.

Zopet nova literarna revija v Zagrebu. Mladi hrvaški pisatelj dr. Mladen Horvat je začel izhajati mesečnik »Panteon«. V februarški številki se spominja J. Skavič svoj setletnice futurizma. Nikola Polić objavlja pesem »Od karata kula«, Mladen Horvat novelo »Bošusje«, dr. St. Batušić pa konferenco o Bernardu Shawu; Spector kritizira muzikalne razmere v Beogradu, Maruša Penkala priobčuje črtico »Seltsame Auferstehung«, M. Krleža je tudi med sotrudniki.

onjavlja odlomek iz romana o Glembočevih »Ljubav Marcela Fabera za gospodjicu Lauru Warronigovnu«. Ivo Šrepl poroča o modernem francoskem teatru, Fr. Sulke o Hollywoodu itd. Revija ima tedaj nekoliko internacionalen značaj. Ali se bo držala, je drugo vprašanje; ne uspejajo niti revije, ki imajo samo-hrvaški značaj, še manj revije v latinici in cirilici. — »Panteon« se naroča pri dr. Mladenu Horvatu, Zagreb, Boškovičeva ul. 7.

Zanimiva afera v srbskih znanstvenih krogih. »Letopis Matice srpske« je nedavno objavil članek o delovanju znanega zgodovinarja, urednika »Jugoslovenske enciklopedije«, prof. St. Stanojevića. Članek je bil sestavljen zelo ostro in napadalno ter je imel očitno namen, da Stanojevića izpove. Prof. Stanojević pa je odgovoril na ta napad s tem, da je odložil častno članstvo v »Matici srpski« in sploh izstopil iz njenega kroga. Z zanimanjem se pričakuje nadaljnji razplet te afele.

Popravi izmed tiskovnih napak v včerajšnjem »Kulturnem pregledu« popravljamo dve, ki motila smisel: v tretjem stolpcu, nolica »Kapelški punt«; čitaj ime avtorja (dr. Ožbalt) glavnik, v notici »Pregled razvoja šolstva v Jugoslaviji« pa popravi v »zapadnoststvu« P. N. Miljkova namestu »czapadnoststvu«.

Chlorodont

Velika tuba Din. 13.—, mala tuba Din. 8.—

Poslajte nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili bode brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvornice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor.

Krasno osvežujoča Pepermint-zobna pasta

naredi zobe
bleščaje-bale

Pridel Pridel Pridel

Volga, Volga...

Monumentalno filmsko veličelo slovitega ruskega režiserja

V. Turžanskega

umetnika, ki je oživel prastaro balado o junakem hetmanu in o njegovi veliki, devli in strastni ljubezni do krasne perzijske princeze.

Film, ki daleko nadkrijuje njegov veličin »Carjev glasnik«.

prenehal. Cestna uprava naj bi čim prej poslala plug, ki bi očistil omenjene prometne žile in tako preprečil popolno ukinitve avtobusnega prometa.

a — **Vladimir Premrou umrl.** V torek ob treh jutraj je v bolnici po petdnevem trpljenju umrl glavni postojni blagajnik g. Vladimir Premrou, ki si je — kakor smo poročali — prestrelil glavo zaradi obupa nad velikim primanjkljajem v blagajnah. Zadnja dva dneva je nenadoma prišel k zavesti, da je Jakob Rožan, 24letni delavec iz Mojstrane, ki je bil zaposlen pri tekstilni tovarni na Gornji Savi. Ta tovarna je nedavno ustavila svoje obratovanje in je nesrečni mladenič gotovo tudi zaradi lakote onemogel v hudi zimi. Če bi ga bili našli malo pozneje, bi bil izpuščen.

Iz Kranja

r — **Zrtev mraza.** Včeraj okrog 4. popoldne so našli v bližini kolodvora v snegu nekoga neznanega mlajšega možaka, ki je bil skoro zmrl in v nezvesti. Odnegli so ga v kolodvorsko čakalnico, kjer so ga z velikim trudom spravili k zavesti ter ugovili, da je Jakob Rožan, 24letni delavec iz Mojstrane, ki je bil zaposlen pri tekstilni tovarni na Gornji Savi. Ta tovarna je nedavno ustavila svoje obratovanje in je nesrečni mladenič gotovo tudi zaradi lakote onemogel v hudi zimi. Če bi ga bili našli malo pozneje, bi bil izpuščen.

r — **Smrtina kosa.** Včeraj je preminul gospod Alojz Korošec, posestnik in poslednji kmet kranjskega mesta. Pokojni je oče g. dr. Viktorja Korošca, docenta ljubljanske univerze. V ponedeljek pa je umrla gospodinja Marija Podič, stara 77 let. Pokojna je bila najstarejša šivilja in je izvrševala v mestu svojo obrt dobrih 50 let. V šivanju je izučila današnjo generacijo kranjskih gospa.

r — **Gledališki oder.** V soboto priredi gledališki oder znano Molnarjevo legendo »Lilijane« v režiji g. prof. Sesta. Nastopili bodo igralci iz Kranja in Strazice, ki so obiskovali dramatično šolo prof. Sesta.

r — **Za zaključek pustne sezone** je bila v torek v Narodnem domu gledališka reduta, na kateri so bile nagajane kot najlepše maske gđ. Linhartova in Stofa kot prvi in gospodični Vidic in Depoli kot drugi par.

Iz Tržica

č — **Za lastno pošto.** Ogorčenje zaradi namere, da se postavi na kolodvoru erarično pošto postopje, raste v Tržici od dne do dne. Vsi pridobitni krogi so se izrekli proti temu, da izgubi mesto Tržica pošto, ki bi bila potem ne samo izven mestne meje, temveč tudi 840 m oddaljena od središča mesta in bi utrpelo prebivalstvo veliko izgubo na času, če bi moralo hoditi na pošto na kolodvor in v tujo občino. Zato je podvel mestni komisar vse potrebne korake, da si pošta postavi svoje lastno postopje v Tržici in ne na Bistrici.

č — **Ukinitev dveh vlakov.** Ze dalje časa se je govorilo, da bodo z novim voznim redom ukinjeni nekateri potniški vlaki. Za Tržico se je navajal vlak, ki odhaja iz Tržice ob 9.45 popoldne in oni, ki prihaja v Tržico ob 13.45 popoldne. Sedaj so pa nove objave odredbo, da izostane vlak, ki odhaja iz Tržice ob 14.30 in se vrača ob 16.45. Vsekakor pomeni ta ukinitve za Tržico in njegovo okolico gotovo izgubo. Može goče ni bila frekvenca vedno prvostarna, toda gotovo je, da se vozijo s tem vlakom dijaki iz Kranja in iz Ljubljane, uradniki iz Ljubljane in veliko število čevljarjev, ki jim je bila baš ta zveza silno ljubla. Železniška direkcija bo kmalu morala uvideti, da je storila Tržico krivico, ki jo bo treba zopet popraviti.

č — **Sokolova maskerada** na pustno nedeljo se je obnesla nad vse pričakovanje. Med maskami sta odnesli prvo nagrado ljubezni matiči gđ. Globočnikove in gđ. Alžmanove, drugo gđ. Maljave in tretjo skupina pajakov. Pri lepotni konkurenci je bila izvoljena za miss Tržice gđ. Lea Tingerjeva.

č — **Sankaška tekma pri sv. Ani,** ki jo je priredil na pustno nedeljo tržički športni klub, se je obnesla prav dobro. Vseh tekmovalcev je bilo nad 25. Izmed dam je došla prvo nagrado g. baronica Bornova, izmed gospodov g. Stranyski st., in izmed dvosedehnjih dravjarjev par od Sv. Ane. Sanič je bil izvršen in se je za progo 5 km rabilo samo 4 minute in pol. Za nedeljsko smučaško tekmo vlada prav živahno zanimanje. Seveda, če bo tako hud mraz kakor je bil v ponedeljek in torek, ko je toplomer kazal 17 in 22 stopinj pod ničlo, tudi športniki ne bodo hoteli iz hiš in se bodo raje držali gorkih peči.

Sport

Sportni drobci

Slovenski prvak ASK Primorje bo suspen diran! Tako namreč poročajo zagrebški listi. Primorje mora namreč še od lanskih nogometnih tekem za državno prvenstvo dobiti od JNSa približno 10.000 Din, za katere je že večkrat prosilo vrhovno nogometno instanco. JNS pa je odgovoril, da tega denarja ne more izplačati, dokler ga ne dobi od svojih dolžnikov, raznih nogometnih klubov v državi. Primorje pa potrebuje kakor vsak drugi klub — kakor znano ne razpolagajo naši klubi s prevelikimi vsotami denarja — denar, ki mu po vsji pravici gre. Zaradi tega je cediralo svoje terjatve napram JNSu neki ljubljanski tvrdki, ki je takoj potom sodišča hotela priti do denarja ter vložila tožbo. Sedaj pa je bil pri JNSu ožen v sretni JNS je takoj naročil LNPu, naj pozove Primorje, da odvzame ljubljanski tvrdki dano ji pravico. Ako Primorje tega ne bi storilo, ga mora LNP po nalogu JNSa suspendirati. — Menimo, da ta korak JNSa nikakor ni na mestu. Bolje bi pač bilo, da JNS po kaže svojo avtoriteto napram onim klubom, ki dosedaj še niso plačali svojega dolga, kakor bi to morali. Primorje svojega koraka gotovo ni storilo iz nagajivosti do JNSa, temveč iz zelo tehtnega vzroka, ker je moralo plačati svoje obveznosti, ki jih ima vsaki klub. Ako pa JNS na noben način ni mogel izterjati tega denarja od klubov pa naj bi bil iz svoje blaginje posodil slovenskemu klubu denar, ki mu gre. Vrhovna nogometna instanca bi gotovo lažje pogrešala to vsoto v svoji blaginji, kakor katerikoli klub.

Kakor smo že javili, se je JNS odločil z ozirom na neugodne vremenske prilike odgoditi pričetek nogometnega državnega prvenstva. Tekme za državno prvenstvo se bodo pričele 26. maja. JNS je moral računati pri svojem sklepu tudi s tem, da sta termina 10. in 19. maj rezervirana za meddržavne tekme proti Rumuniji in Franciji. Z ozirom na to odgoditev morajo biti tekmovalci za prvenstvo posameznih podsavezov končana do 5. maja.

Glede konference za balkanski kup bo JNS zaposlil rumunski nogometni savez, da skliče za 10. maj konferenco vseh balkanskih savezov v Bukaresti. Ta dan se vrši v Bukaresti meddržavna tekma Jugoslavija: Rumunija JNS je o tem obvestil vse balkanske nogometne saveze ter jih pozval, naj pošljejo na to konferenco svoje delegate, da se že enkrat reši vprašanje balkanskega čupa.

Na nedeljski seji konference za srednje evropski pokal se bo odločilo, ali bo Italija letos sodelovala v tem tekmovalju.

Sankaške tekme za prvenstvo Slovenije

Na željo sankašev in s privoljenjem JZSS prireditelja SK Bohinj in Prometno društva za Bohinj v Bohinjski Bistrici po pravilniku JZSS v nedeljo 17. t. m. na občinskem sankašišču v Boh. Bistrici naslednje sankaške tekme:

1. Za prvenstvo Slovenije: 1.) Tekma seniorjev, prvi tek, start ob 9. uri. 2.) Tekma juniorjev, start ob 9.15. 3.) Tekma novincev, start ob 9.30. 4.) Tekma dam, start ob 9.45. 5.) Tekma seniorjev, drugi tek v obratnem vrstnem redu. 6.) Dvosedžno: a) dame, b) dame in gospodje, c) gospodje. Start ob 10.45 in 11.30. Črna 8 min. od kolodvora, start triletni ure od cilja. Tekmovalna proga je dolga 1900 m. Prijavnina za osebo do 16. t. m. do 20 ure na Tourist Office, Bohinjski ali g. Alfonza Mencingerja, Boh. Bistrica, Din 10.—. Naknadne prijavnine proti dvojnemu plačilu do starta. Trening dovoljen do 16. t. m. do 17. ure. Posamezne skupine tekmovalce le, ako je prijavljeno za vsako vsaj pet enot. V najkrajšem času na cilj dospela enota iz vsake skupine si pridobi s tem naslov prvaka za Slovenijo za l. 1929. Prvi trije tekmovalci dobe lične diplome, Razglas doseženih rezultatov ob 17. uri v »Sokolskem domu« na Boh. Bistrici.

II. Tekme pomladnih obeh spolov do 18. leta starosti. 1.) Deklice, start ob 12. uri. 2.) Dečki, start ob 12.15. 3.) Dvosedžno, start ob 13. Proga ista kot pri prvenstvenih tekmah. V vsaki skupini se tekmuje le, ako je prijavljenih za

Oficijelne lovske kroje

priporoča JOS. ROJINA,

Ljubljana, Aleksandrova cesta 3.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani, 13. februarja 1929.

Višina barometra 308.8 m.

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga	Smr vetra	Oslabljenost	Padavine
opazovanja				%	in brzina v m in sek.	0-10	
Ljubljana	757.4	-16.2	76	SE2	10	sneg	8.0
Maribor	757.6	-17.0	80	E1	10	sneg	4.0
Zagreb	757.5	-16.0	80	NNE2	10	sneg	20.0
Beograd	754.6	-11.0	80	E1	8	sneg	0.0
Sarajevo							
Dubrovnik							
Skopje	7. 756.9	-7.0	90	mimo	10	sneg	
Sofia	773.2	+10.0	70	S10	10	dež	0.6

Solnce vzhaja ob 7.5, zahaja ob 17.24, luna vzhaja ob 9.5, zahaja ob 21.36. Najvišja temperatura danes v Ljubljani —14.2, najnižja —17.2, v Mariboru najnižja —18.0, v Zagrebu najnižja —17.0, v Beogradu najnižja —15.0, v Skoplju najnižja —8.0, v Splitu najnižja +4.0.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Sneg; polagoma se bo temperatura dvignila

njo vsaj pet enot. Prijavnina 5 Din za osebo do 16. t. m. do 20. ure, naknadno dvojna prijavnina. Za v vsaki skupini v najkrajšem času na cilj dospela enota darilo, drugi in tretji priznanice. Objava doseženih rezultatov ob 17. uri v »Sokolskem domu«.

III. Tekma domačinov na samotnih krajih, Proga ista. Start ob 14. uri. Vsako moštvo mora obstajati iz vodnika in dveh sotekmovalcev ali sotekmovalk. Prijavnina 10 Din za osebo do 16. t. m. do 20. ure, naknadne prijavnine do starta proti dvojnemu plačilu. Pet praktičnih daril. Razglas doseženih uspehov in razdelitev daril ob 19. uri v »Sokolskem domu«.

Opozorjamo na ugodnost polovčne vožnje pri izletniških vlakih P. n. zunanji gostje se naprošajo, da si pravočasno rezervirajo prenočišča.

Motokolesarski klub Ilirija priredi dne 17. marca t. l. »lov na lisice«. Podrobní razpis se obenem razpošlje vsem klubom, včlanjenim v Savezu Motoklubov kraljevine SHS.

Motokolesarski klub »Ilirija«. Redna seja upravnega odbora se vrši v soboto, dne 16. t. m. ob 19.30 v Prešernovi sobi restavracije »Novi Svet«. — Predsednik.

Hanssenova navodila za maže tekmovalcem. V četrtek, dne 14. t. m. bo imel Hanssen v sobi Ilirije v kavarni Evropa sestanek za smučarje-tekmovalce, na katerem bo obrazložil vporabo maže in dal navodila za vporabljanje raznih maž ob pravem snegu in ob pravem mrazu. Začetek

Gospodarstvo

Ureditev našega stavbarstva

Vprašanje, kako naj se za bodoče obrtnopravno uredi stavbarstvo v naši državi, je postalo v zadnjem času jako aktualno. O tem obstoja že večletni spor med inženjerji in arhitekti na eni in stavbiniki obrtniki na drugi strani. Pooblaščen inženjerji bi radi čim bolj omejili delokrog stavbenega obrtništva ter pridržali izvršitev vseh kompliciranejših zgradb in projektiranje izključno le zase. Ne ustavljajo pa se pri visokem stavbarstvu, temveč si izključno laste tudi mnoga elektroinstalaterska, strojno-monterska ter vodna in plinska instalaterska dela, ki so jih doslej običajno izvrševali obrtniki teh strok.

Iz gospodarskih razlogov, — ker za onega, ki stavo naroči, ni vseeno, če se stavbarstvo zaradi nekega inženjerskega monopola in izločitve obrtniške konkurence podrazi — in zato, ker je stavbarstvo ogledalo kulture in strokovnega razvoja v državi, smatramo, da na tem vprašanju niso zainteresirane samo prizadete inženjerske in obrtniške stroke, temveč tudi naša javnost.

Kdor je doslej hotel pri nas graditi, je moral biti avtoriziran inženjer ali pa je moral dobiti obrtno koncesijo za doletno strok (stavbeniško, zidarsko, tesarsko, kamnoseško in vodnjakarsko). Uspobljajenostni pogoji za stavbne koncesije so zelo strogi. Zahteva se dovršitev večletne učne dobe, odnosno strokovne šole, pet do šestletna praksa in poseben gradbeni izpit. Kakor stroj je ta izpit, n. pr. za stavbenika, dokazuje dejstvo, da so ga morali delati celo inženjerji in pripetilo se je, da je po izpitni prestal, dočim je inženjer z večletno prakso padel. Številne monumentalne zgradbe, ki so jih izvršili stavbiniki mojstri, dokazujejo višek sposobnosti in izkušenj stavbenega obrtnika.

Z naraščanjem števila absolventov tehniških visokih šol pa se je v inženjerskem stanu kazala vedno večja potreba po samostojnem poklicu in posebnih inženjerskih strokah. Inženjer postaja zato ostrejši konkurent stavbnemu obrtniku. Posledica je medsebojni boj za delo in stremenje inženjerjev, izriniti stavbnega obrtnika z njegove dosežane pozicije.

Leta 1924. je izšla pri nas uredba o pooblaščenih inženjerjih in arhitektih, ki med drugim določa njihov delokrog. Kasnejši pravilnik k tej uredbi pridružuje preko pooblastila uredb izključno inženjerjem ne samo projektiranje sploh, temveč tudi izvrševanje kompliciranejših del in odredka stavbinim obrtnikom pravice, ki jih imajo po še veljavnem obrtnem, odnosno stavbnem zakonu. Dočim trgovsko ministrstvo štiti zakonite pravice obrtništva, podpira gradbeno ministrstvo stremenje inženjerjev. Dasi za obrtnopravne stvari posvem nepristojen resor, je sprejelo gradbeno ministrstvo pred kratkim od inženjerske zbornice v Beogradu načrt uredb o stavbnih obrtnih, ki ga hoče uveljaviti na podlagi nekega pooblastila v finančnem zakonu. Ta uredba bi nomenklatura dejansko skoraj popolno demontirala pravice stavbnih obrtnikov, dasi kaj takega ne vidimo niti v državah, kjer je število inženjerjev in njihov splošni strokovni nivo še vse večji kakor pri nas. Saj se pri nas zahteva za pooblaščenega inženjerja samo tri, v Avstriji n. pr. pa šest let prakse.

Stavbenik, ki je doslej smel graditi vse stavbe brez izjeme, bi smel v bodoče graditi največ dvonadstropne hiše, a se te le, če ni kakih kompliciranejših betonskih konstrukcij. Zidarski in tesarski mojster bi smel graditi samo pritlične zgradbe do razpna največ 6 m, odnosno 8 metrov. Med stavbne obrtnike se prištevajo tudi obrtniki za instalacijo elektrike, plina, vodovoda in monterji strojev. Vsa njihova dela bi bila pridržana inženjerjem. Elektromotora z več kakor 4 kilovati bi n. pr. elektroinstalater (monter) ne smel več montirati. Stavbne projekte bi morali podpisovati inženjerji, odnosno arhitekti, sicer bi obrtnik ne smel pričeti z delom. Za stavbo pa se dela odgovornega obrtnika, ki jo je izvršil, četudi po inženjerskem projektu.

Kako bi izgledalo, ako bi se uveljavila taka ureditev stavbarstva, nam dokazuje samo en primer iz dosežane prakse. Na podlagi izjave tukajšnje inženjerske komisije in poročila, se ne določa inženjerskega pravilnika, le neko sresko poglavarstvo zahtevalo od nedeželskega mesarja, da mu mora predložiti za klavnico, ki je imela samo nekaj metrov širine in dolžine, načrt, ki ga podpisuje pooblaščen stavbin inženjer. Mesar je moral zaradi svoje male klavnice, za katero je izdelal načrt že za zidarski mojster, v Ljubljano k inženjerju. Novi načrt se je od zidarjevega bistveno razlikoval samo v tem, da je nosil podpis pooblaščenega inženjerja in da ni navajal tako točno sosednjih parcel, kakor jih je zidarjev Stranka je zaradi tega trpel pri izvršitvi dela zamudo in obenem velike ne potrebne stroške.

Imamo ves interes na tem, da si naši inženjerji in arhitekti ustvarijo primerno eksistenco. To pa seveda ne sme iti na op-

tečno ob 20. uri. Vstop vsakomur prost, dovoljen pa le članom klubov JZSS.

Nedeljsko državno prvenstvo v skokih, ki se bo vršilo v Mojstrani, prične točno ob 10.30, ker obstoja sicer možnost, da ne bi končalo pravočasno pred odhodom vlaka. Železniška uprava je namreč uknila večerni vlak Jesenice—Planica in Planica—Kranjska gora, vsled česar bo moral biti povratek že ob 13.44 iz Mojstrane, ako ne doseže Savez med tem drugega rešenja. Savez se je obneil brezovno v Beograd, da izposluje ohranitev tega para vlakov vsaj ob nedeljah in praznikih, ako ni mogoče med tednom, in upa, da bo to doseženo. Tekmovanje bo nad vse zanimivo in bo predstavljalo ostro konkurenco naših mladih sankašev za državno prvenstvo. Po dosežanih prijavah bo to največje tekmovalstvo v naši državi v skokih. Vsi športniki bodo imeli najlepši užitek od te tekme. Tekmovalce opozorjamo, da se morajo prijaviti v predpisanem terminu na savezni prijavnicah, sicer jim ne bo dovoljen start.

Nedeljske smučke tekme. V nedeljo se vrši pri Sv. Anji alpska tekma SK Tržič z Zelenice. To bo prav zanimiva alpska tekma, h kateri odide iz Ljubljane in od drugod na Gorenjskem lepo število tekmovalcev. Na Pohorju se vrši na Kleopem vrhu prvenstvo za mariborsko oblast.

SK Ilirija (ženska sekcija). Članice ženske (hazenske in lehkotletske) sekole se vabijo na sestanek, ki se bo vršil latri. V petek ob 18.30 v klubski sobi v kavarni »Evropa«. Vse in točno! Načelnik.

Brezupno je

če glavobol vsled prehlada, napora onemogočuje duševno delo.

Pyramidon
Tablete

postanejo v takih slučajih rešitelji. Prepode mučitelje, veselje do dela in življenja se povrne.

Pristne samo v originalnem zavoju „Molitor-Edin“

dove delnice niso bile nikomur prodane niti ponudene.

Borze

13. februarja.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Največ je bilo povpraševanja po devizah na Dunaj, London, Curih, Berlin in Trst. Potrebo v devizi na Trst je krila privatna ponudba, vso ostalo potrebo pa Narodna banka. Deviza na London se je nekoliko okrepila.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila tendenca v vojni škodi bolj mlačna ter otežja za malekoteč popustili. Promet je bil zelo slab ter so bili zabeleženi zaključki samo za februar po 430. Za aranžma in kasa se je vojna škoda nudila po 431.5 brez zanimanja. Investicijsko je notiralo 87.50 denar brez blaga (v Beogradu je tečaj višji pri 89 do 89.5). Med bančnimi vrednotami so bili običajni zaključki v Prastredionu po 930, v Unionbanki po 55, v Jugobanki po 90.5—91 in v Poljedelski (nova emisija) po 16.5. Več zanimanja je bilo za industrijske vrednote. Jadranska plovidba, ki je bila pred dnevi uvedena na borzi po 590, je bila zaključena po 600. Dalje so bili zaključki v Dubrovniku po 490, v Sečiranu po 475, v Pivovarni Sarajevo po 200, v Slavevski po 103 in 102.5 ter v Slavoniji po 530.

Devize in valute.
Ljubljana: Amsterdam 22.795—22.855 (22.825), Berlin 13.505—13.535 (13.52), Bruselj 9—9.925, Budimpešta 0—9.937, Curih 1094.4—1097.4 (10.95.9), Dunaj 7.9904—8.0204 (8.0054), London 276.24—277.04 (276.64), Newyork 56.76—56.95 (56.86), Pariz 0—222.52, Pariz 168.2—169 (158.6), Trst 297.15—299.15 (298.15).

Zagreb. Dunaj 7.9904 — 8.0204, Berlin 13.505—13.535, Budimpešta 9.922—9.952, London 276.24—277.04, Milan 297.04—299.04, Newyork 56.76—56.96, Pariz 221.52—223.52, Praga 168.20—169, Curih 1094.4—1097.4.

Dunaj. Beograd 12.47375 — 12.51375, Berlin 168.64 — 169.14, Budimpešta 123.91 do 124.21, Milan 37.1850 — 37.2850, Newyork 710.45 — 712.95, Pariz 27.74 — 27.84, Praga 21.0175 — 21.0975, Curih 189.65 — 187.15.

Curih. Zagreb 9.1275, Pariz 20.305, London 25.2425, Newyork 320.—, Milan 27.206, Praga 15.395, Dunaj 73.05, Budimpešta 90.605, Berlin 123.375, Bruselj 72.30, Efeiti.

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 den., Prastrediona 930 den., Kreditni zavod 175, Vevče 120 den., Ruše 260 do 280, Stavbna 56 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 431.5 bl., kasa 431.5 bl., za februar 429.5—431, za april 436—438, za december 464—465, investicijsko 87.5 den., agrarne 52.5—53.5; bančne vrednote: Prastrediona 930—932.5, Union 55—55.25, Kreditna 88 den., Ljublj. kreditna 125 den., Zemaljska Sarajevo 145 bl., Jug 90.5—91, Srpska 153 den., Poljo stara em. 17.5—18; industrijske vrednote: Gutmann 200 bl., Slavevski 102.5—104, Slavonija 5.25—5.50, Drava 400—465, Vevče 118—125, Dubrovacka 490—495, Jadranska plovidba 600—610, Sečirana 475—480, Union 180 den., Trbovlje 472.5—485, Brod vagon 97.5—850.

Beograd. Vojna škoda 430—430.5, za mare 431.5—433.25, investicijsko 89—89.5, Narodna 7400.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (13. t. m.)
Les: Tendence mirna. Zaključen je bil 1 vagon desk. Deželni prideliki: Tendence nespremenjena. Zaključkov ni bilo. 2% primesti plač 30 dni: basla, prompt. po 287.5 do 290, za februar po 292.25—293, za mare po 300 — 302.5, za april po 305.5 — 307; moka 0/0, tco Ljubljana, plač. po prejemu blaga po 420 — 425; koruza: laplatska, promptna, postaja Domžale po 345, basla, času primerne suha, promptna slov. postaja po 295 do 297.5; jetmen: baranski, pivovarniški, 68/68 kg 345 — 347.5; baski, oziromi, 67/68 kg 330 do 332.5.

Zitni trg (13. t. m.). V skladu z višjimi tečaji na budimpeštanski terminski borzi in čvrstejšo tendenco na ameriških tržiščih so se tudi v Vojvodini cene okrepile. Basla pšenica stane 247.5—252.5, banskaka 240—242.5, sremenska pa se je kupovala za Bomo po 250. Jetmen oziromi je ostal nespremenjen pri 265, koruza pa ostane promptna 290—292.5, za februar 265 in za mare naj 262.5 brez kupcev. Promet je bil slab in tudi dovozi so ostali dalje slabi. Kakor se zatrjuje, bodo morali tudi vovodinski mlini zaradi pomanjkanja premoga ustaviti obratovanje.

Dunajski goveji sejem (13. t. m.). Dogon 2431 komadov, od tega 108 iz Jugoslavije, 845 iz Rumunije in 376 iz Madžarske. Pri živahnem prometu so se drugovrstni in tretjevrstni voli podražili za 5—10 grošev. Za kog žive teže notiralo: voli izjemno 2—2.20, I. 1.65—1.95, II. 1.25—1.60, III. 1.10—1.20, bikli I—1.40, krave 0.95—1.50 in slaba živina 0.70—0.95 sillinga.

Iz življenja in sveta

Smrt vladarja liechtensteinske kneževine

Monarh, ki je vladal svojo državo 70 let in je opravljal zadnje decenije svoj vladarski posel v tujini — Njegov naslednik postane bivši avstro-ogrski poslanik v Petrogradu

Ob nemškem Renu, med Švico in Predaleško leži suverena kneževina Liechtensteinska, poleg Monaca in San Marina ter nove papeževine »Città di Vaticano« najmanjša država na evropskem kontinentu. Kneževina je gorata dežela in meri le 157 štirinajstih kilometrov ter ima le 11 tisoč prebivalcev, ki žive od živinoreje, poljedelstva in vinogradništva.

Taj po obsegu in prebivalstvu skromni deželici vlada že od nekdanjega dinastija knezov Liechtensteinskih, bivših vojvod opavskih. Pravi utemeljitelj te vladarske rodbine je bil knez Liechtensteinski, po katerem nosi ime znana Liechtensteinska galerija slik na Dunaju.

L. 1858. je nastopil vladno v kneževini knez Johann II., ki je bil rojen l. 1840. na Češkem. Sedaj je umrl na svojem gradu Feldsbergu. Vladal je nepretrgoma skoraj sedemdeset let, a ni v zadnjih decenijah sluh nič več obiskoval svoje dežele. Vojdi je kneževino iz svoje pisarne na Dunaju, kjer je imel v svojih mladih letih mnogo prijateljev. Zamrla je namreč služil pri avstrijski kavalariji, stopil pa je že kot

ulanski poročnik v pokoj. Živel je svojemu poklicu, ne aristokraciji, marveč lovu in agrikulturi, katero je študiral z lepim uspehom na univerzi v Bonnu. Najraje se je pokazal kot mecen. Podpiral je umetnost, najljubše mu je bilo slikarstvo.

Svetovna vojna ni imela na razmere v liechtensteinski kneževini nobenega vpliva. V deželi je ostalo vse pri starem. Vendar so bile zaradi razbitja avstrijske monarhije potrebne izvestne izpremembe in te je vladajoči knez uvedel iz svoje dunajske pisarne. Liechtensteinsko prebivalstvo se poslužuje sedaj švicarskega denarja, švicarske pošte in tudi carine, vse seveda z izrecnim pridržkom suverenosti. L. 1921., ko so bile uvedene te izpremembe, si je knez zagotovil ne le suvereniteto dežele, ampak tudi neodtujljivost monarhistične državne oblike.

Pokojniku bo sledil na prestolu mlajši brat, princ Franc, ki je brez potomstva in neženjen, bivši avstrijski poslanik v Petrogradu. Predvidoma na ne bo niti zasedel prestola, ampak bo mesto prepuštil svojemu sorodniku, princu Francu Jožefu.

mo posredstvom letal. Močvirje na šlezviško-holsteinski meji je tako na debelo pokrito z ledom, da vozijo čez z eno tovornjo avtomobili. Kjer je ladje plovlja onemogočena, je postal transportno sredstvo avtomobil, ki se po dosedanjih izkustvih izvrstno obnaša.

Ljubezen med zemljo in nebom

Junak prvega prekontinentalnega poleta, polkovnik Charles Lindbergh, in njegova žena, gđa. Morrow, hči ameriškega poslanika v Mehiki.

Pred kratkim sta se mlada zaročila.

Plesalka — morilka

V Zenevi so obsodili na petletno ječo rumunsko plesalko Vivillo Joneacu, ki je usmrtila svojega bivšega ljubavnika, bogatega in mladega ženevskega patricija Raymonda Boissiera. Obtožnica je bila angažirana v nekem varijetetu. Nekoč so jo hoteli izgnati, pa se je Boissier zavzel zanjo. Da bi se za nadalje ubranila eventualnemu izgonu, se je na videz poročila z nekim slaboglasnim starecem, pri tem pa si je zapravila Boissierove simpatije. Zaman si ga je skušala snet pridobiti in v nekem trenutku obupa ga je ustrelila.

Poglavar katoliške cerkve

Papež Pij XI., s pravim imenom Ambrož, Damijan, Ahil Ratti je sin Frančiška Rattija in njegove žene roj. Galii, ki sta bila poročena l. 1850. v Saronnu. Papeževa oče in mati sta bila kmeta. Ambrož, Damijan, Ahil se ji ma je rodil dne 31. maja 1857., krstili pa so ga meseca junija v Desiu, kjer so Rattijevi živeli nekaj časa.

Solal se je sedanji poglavar katoliške cerkve v Monzi, potem je prestopil v milansko semenišče in l. 1879. dvaindvajset let star, je bral novo mašo. Tedaj je že imel za seboj gregorijansko univerzo v Rimu. Iz Rima se je zopet vrnil v Milan (v začetku leta 1880.) ter je postal profesor bogoslovij ved v semenišču, kjer je prej študiral.

Poleg svoje stroke se je Ahil Ratti najbolj vneto bavil z zgodovino. Napisal je serijo del, ki so mu pribavila velik ugled posebno v svečeniškem svetu. Knjiga, ki jih je napisal papež, je po številu blizu petdeset. V milanskem času je gojil tudi turizem in je o njej pisal v knjigah in člankih.

Vatikan je kmalu spoznal in vedel ceniti sposobnosti kardinala Rattija. Poslal ga je v diplomatskih misijah v vzhodno Evropo, kjer se je dobro obnesel. V konzistoriju dne 13. junija 1921. je bil kardinal Ratti izvoljen za papeža. Že od vsega početka njegovega vladanja so bili izgledi za poravnava z italijansko državo ugodni. Vendar je nastopil pravi čas za spravo šele potem ko je prišel na krmilo Mussolini, ki ima zaslug, da je odpravil »rimsko vprašanje« z večjo potezo perca enkrat za vselej s sveta.

Norec z odrezano glavo

Neka mlada Parižanka iz najboljših družbe je doživela te dni dogodbno, ki spominja na strahotne novele Edgarja Poeja. Prejela je povabilo, naj bi prišla na posete v grad neke znane plemeniške rodbine v Yonneju. Ko je dospela tja, jo je sprejel oskrbnik z velikim presenečenjem, češ da se je gotovo zmotila v datumu poseta, ker graščak je bil s svojo rodbino v Parizu in bi moral prispeti šele drugega dne. Vendar ji je pripravil posebno sobo, kjer bi lahko prenočila in počakala na prihod gospodarjev. Bilo je že precej pozno in Parižanka se je kmalu odpravila spat. Ponoči jo je mahoma prebudil ropot in ko je odprla oči, je opazila z grozo ob kamnu čisto nagega možaka. Planila je iz sobe in klicala na pomoč. Na njene klice je prišel vrtnar, ki se je podal ž njo v sobo. Nagi možakar je bil še vedno tam in — groza! — v rokah je držal odrezano človeško glavo, ki ji je trgal las za lasom. Glava je bila oskrbnikova, možakar pa je bil norec, ki je ušel iz bližnje norišnice. Parižanka je dobila življenjski napad, ki jo še vedno drži v nekem sanatoriju.

Največji gazometer na kontinentu

Kakor poročajo z Dunaja, se je oddalo mestno plinsko podjetje zaradi stalno naraščajoče porabe plina zgraditi nov gazometer, ki bo še za 50.000 kub. metrov prostornejši nego sedanji.

ki vsebuje 250.000 kub. metrov plina. Novi gazometer bo sploh največji na evropskem kontinentu. Visok bo 94 m — zvonik Stefanove cerkve je samo za 40 m višji od njega. Zanimiv bo tudi zavoljo tega, ker ga zgradijo po novejši metodi. Sedanji gazometri imajo večinoma obliko potapljaškega zvona, ki se dviga in niža, kakršna je pač količina plina v njem, v vodnem bazenu. Za ta bazen je treba konstruirati močne in zelo drage temelje, vrhu tega morajo vodo pozimi segrevati, da ne zmrzne. Novi gazometri pa imajo obliko stolpov, a v njihovi notranjosti se dviga ali niža v skladu z različno množino plina trden pokrov, ki je ob robu proti plašču gazometra zadelan s katanom ali drugo nepropustno maso, tako da plin ne more uhajati. Vodni bazen pri tem »suhem gazometru« čisto odpade in ž njim mnogo stroškov in drugih sitnosti.

Zelo tvegan položaj

Gasilec na vrhu lestve gasilskega avtomobila, prizor, ki navdaja z vrloglavico slehernega gledalca od spodaj.

Strojvodja ohranil mehiškemu prezidentu življenje

Listi so že pisali o atentatu, ki je bil prošle dni namenjen novemu mehiškemu prezidentu Gillu in se ni obnesel samo po zaslugi strojvodje, ki je vodil lokomotivo, s katero se je vozil državni poglavar. Atentat je bil pripravljen z vsem rafinementom. Na mestu, kjer je prišlo do eksplozije, mora vlak čez most. Pred prezidentovim vlakom so spustili po tiru prazen vlak, ki gre iz varnostnih ozirov vedno prvi. Ta vlak je minil priprave za napad brez poškodbe in vznemirjenja. Strojvodja ki sklepajo, da je bila eksplozivna snov previdena s posebnimi pripravami, z dinamitno pokrovko ali pa je celo bila v kontaktu z elektriko. V slednjem primeru ni dvoma, da so morali biti atentatorji v bližini. Pravi čudež je, da ni vlak z Gilom eksplodiral na tračnicah in da ni eksplozija raznesla mostu, kar bi imelo za posledico padec vlaka v strmo odprtino. Samo prisotnost duha strojvodje je preprečila katastrofo. Mož je potegnil zavoro in ta kretanja je rešila prezidenta gotovega pogina.

Prezident Gill se je vozil v družbi svoje soproge, vojnega ministra in več senatorjev. Eksplozija se je primerila baš v nedeljo ob 7. uri jutraj. Gill je hladnokrvno stopil iz vagona, si ogledal mesto nesreče in nadaljeval vožnjo.

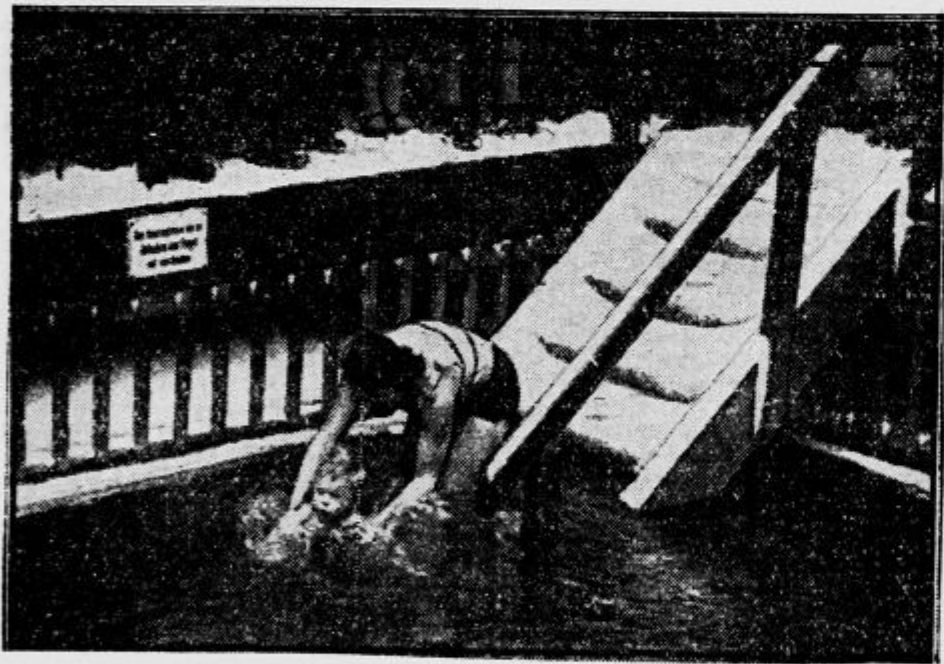
z nepoškodovanim vlakom. Natančen pregled proge je dognal, da so atentatorji imeli skrito še drugo bombo za primer, da bi prva ostala brez učinka. K sreči pa druga bomba ni eksplodirala. Policija poizveduje za storilci in ima več oseb na sumu. Atentat je očiten v zvezi z justifikacijo morila prezidenta Obregona, ki so prisegli masševanje zaradi To'love ustrejitve.

Posledice velikega mraza v Evropi

O kalamitetah, ki so nastale zaradi velikega mraza v naši ožji domovini, pišejo listi vsak dan na dolgo in široko. Vendar je to komaj delec gorja, ki ga na račun mraza trpi vs evropski kontinent.

V Hamburgu se je promet tako skrajšal, da ne pride v pristanišče skoro nobena ladja iz Anglije. In to postaja za Hamburg usodno, kajti znano je, da dobavlja mestu premog v veliki meri Anglija. Parniki, ki so pripeljali premog iz Angleske, so mogli zaradi vlikega mraza jedva doseči luko, medtem ko prazne ladje sploh ne morejo zapustiti pristanišča, ki je vkovano v led. Mnogo ladij je običalo v ledu in ne morejo naprej ne nazaj. Ladje, ki razpolagajo z močjo 16 tisoč HP, si ne morejo pomagati in delijo usodo ribiških bark, ki se borijo, da jih led ne stisne in razžene na kose.

Posadka v ledu zamrzlih ladij strada. Preskrbovati jo morajo z živili sa-

Kopanje pozimi

Na Dunaju se je zadnja leta udomačila navada kopanja na prostem tudi v najhujšem zimskem mrazu. Na sliki vidimo mlado mater, ki vceplja simpatijo do mrzle vode tudi svojemu potomcu.

Nezgođe gospoda Lipeta

(Bridka zgodba z ugodnim zaključkom.)

Gospod Lipej je činovnik, samskega stanu, v najboljših letih, v vsakem pogledu močan na svojem mestu.

Pero mi vodi namen, da javnost opozorim na slučaj, ki je junaka teh vrst upravičeno užalil.

Eno izmed naših prepotrebnejših družtev je priredilo pred danimi meseci nekakšno zabavo, morda s srečolovom ali vsaj s šaljivo pošto. Udeležba je bila kakor običajno nad vse častna. Dobro razpoloženje, ki ga je dvigala izvrstna vinska kapljica, je prevladovalo in združevalo občinstvo brez razlike stanov, starosti in spolov v nalleno harmonijo do pozne ure. Z eno besedo: bilo je nepopisno!

Tudi gospod Lipej je osebo počastil prireditve.

Opolnoči je pričel peti svojememu omizju-kolegom iz urada. Najprvo tisto:

»Jegerle, jegerle, eje si ti hodil...«

Kajti gospod Lipej je tudi lovec. Uro po polnoči je gospod Lipej obiel in poljubil vsakogar, kdor je v dvorani nanj naletel. Ob drugi uri je stikal po kuhinji in kuharicam gladil nežne podbradke.

Ob tretji uri je na kuhinjskem stolčku truden spal. Kuharice so mu okrog vratu obesili zamazan predpasnik, v lase mu vpletle žlice in kurja peresa, v naročje mu posadile past s pravkar ujetim živo miško.

Ob šesti uri se je gospod Lipej prebudil in opazil, da je v kuhinji sam. Čudil se je vsemu in se končno razhudil. Pa je neutegoma sklenil, da razburjenje odloži na večer.

Razgнулся se je nad ubogo miško in pognal s sebe vse, kar mu je bilo odveč.

Glava mu je bila težka, v ustih je obračal suh jezik. Vendar ni klonil z duhom. Polglasno je zapel:

»Jaz pa eno kajžico imam, notri tri cimerke imam, kaj mi nuca, kaj mi nuca, ko sem pobije le sam...«

Do tod bi bilo torej vse še v najlepšem redu.

Razgledal se je po suknji in klobuku. Spominjal se je, da je svojo garderobo razobesil tik mize, kjer je sedel. Dvorana je bila temna. Z vžigalicami je prisvetil do mesta, kjer je privil električne luči. Z očmi je obletel vse kljuke po stenah. Zaman! Njegove dolge zimске suknje z lišičjim krznom ni bilo. Tudi široki sivi klobuk se je bil izgubil. Le tam v kotu je visel oguljen tenek plašč sive barve.

Gospod Lipej se je namah iztreznil. V skrbel je zmajal z glavo. Se enkrat je prebrskal kuhinjo in potem spet dvorano, vsako mizo in vsak stol posebej.

Butnil si je pest ob čelo. Morda je bil kdo zanesel suknjo in klobuk v garderobo? Iz dvorane je krenil tja. Vse v temi. Z vžigalicami je svetil. N'k'ar niti koščka cunje. Vrnil se je v dvorano.

Po dolgem preudarjanju je glasno zaklel in preklel prireditve.

Ali naj začne buditi kuharice in druge ljudi? Morda bi kdo vedel za izgubljene stvari. A premislil se je. Zdani se skoro. Ne kaže delati hrupa. Ljudje bi leteli vkup in vse mesto bi se smejala. Se do ravnateljstev ušes bi prišla govorica.

Ogrnil si je sivo suknjo, ki je visela v kotu. Zakrapna je bila na mnogih krajih, rob ovratnika se je mastno svetil in neprijetno dišal po lastniku. Iz enega žepa je privlekel klobuk, ki mu je bil vsaj za tri številke pretesen in že v jako slabem stanju. V drugem žepu je našel na sluzasto moker pisan robc, ki ga je ogorčen zalulil po parketu in si obrisal prste ob hlače.

Bog ve, čigave so te cape! Da bi dobil v pest nesramneža, ki je tako dobro zamenjal suknjo in klobuk! Dušo bi mu iztrgal! Nos bi mu razbil! Kaj

takega se prigodi baš njemu, gospodu Lipeju, ki je činovnik in spoštovana oseba!

Pograbil je na mizi prazen kozarec in ga zalulil v steno, da se je razletel. Nato je dvignil stol v zrak kakor pero in udaril ob mizo, da mu je odletela noga. In še pljunil je po parketu na vso jezo in iz vse duše.

Odpravil se je. Vnanja vrata so bila že odprta. Tema je bleдела. Tesno se je zavil v tuji plašč, da ga ne bi kdo spoznal in si ne bi nakopal prehlada v tej hladni, nesrečni noči.

V sobo je prilezel poln bridkih misli. Izgubil je bil dragoceno edino suknjo in edini klobuk. Denarja ni zmogel, tiščali so ga dolgovi.

Oblečen se je zakopal pod odejo, a zaspani ni mogel. Trepetal je kakor v mrzlici.

Odzvonilo je sedmo uro, ko je vstal premrzlen, bolan in zbit. Pomeril je bedno suknjo in klobuček ter se v ogledalu zasmilil samemu sebi. Kakor deseti brat ali vsaj konjederec... To bi se mu rožali kolegi! Brez te ozabne suknje poide v pisarno, samo klobuk si dene na glavo.

Opaknil si je obraz, poravnal lase, izpil kavo. Kruha se ni dotaknil.

Odšel je prezebač in toliko zgodaj, da še ni moglo biti nikogar v uradu. Srečal ni žive duše. V pisarni je stla-

čil smešni klobuček v kot za mizo in se grel ob topli peči.

Mislil je tako. Po obedu pojde poizvedovat po suknji in klobuku. Morda so si te preklicane kuharice dovolile nepremišljeno šalo. To jih nauči olke! Taka nezasišana nesramnost!

Prihajali so kolegi. Pogovarjal se je z njimi o prijetnem poteku večerajšnje prireditve. Nihče ni slutil nesreče gospoda Lipeja. Prišel je ravnatelj, hladen kakor vedno. Z eno besedo: dopoldne je poteklo v običajnem redu.

Ko pa je gospod Lipej opoldne odločil klobuček v gostilni »Pri raci« in se del k obedu, se je dvignil pri sosednji mizi neznan droben mož in se razvnel nad njim:

»Gospod, pričakal sem vas. Vi ste gospod Lipej, vse vem. Pravkar ste obesili na to kljuko moj klobuk. Moja je tudi suknja, ki ste jo najbrže doma skrili. Lep činovnik ste, vi nesramneži!«

Gostje, med njimi odlični činovniki, so vso pozornost posvetili dogodku.

Gospod Lipej je vtrepetal bled in znojen:

»Oprostite, res je, da ta klobuk ni moj, tudi suknja, ki sem jo začasno shranil, ni moja. A vprašam vas, kaj imate vi mojo suknjo in moj klobuk?«

»Mar mi je vaših stvari. Odšel sem pozno z veselice in nekoliko vinsko razpoložen, kar priznam. Pozabil sem

BOLEZNI

kot

H R I P A

izpodjedajo življenjsko telesno moč. Tudi pri najbolj, negi in največji pažnji je še vedno potrebno dati bolniku in rekonvalescentu lahko prebavljivo, osobito dobro hrano, ki dviga odpornost telesa, obnavlja izgubljeno moč ter je v stanju, da znova okrepi oslabljeni organ zem.

To se najlažje doseže z

OVOMALTINE

Dajte bolnikom 2-3 žličice Ovomaltine za dopoldne in južno in povrnil jim boste v kratkem času zdravje in svežost.

Dobiva se povsod!

Zahtevajte brezplačni vzorec, pozivajoč se na ta list, pri

Dr. A. WANDER - U D. D., ZAGREB

Organizacija vremenslovne vede

V zadnjih desetletjih je meteorologija doživela brezprimeren razvoj, ne da bi se širša javnost dobro zavedala, v čem ta razvoj prav za prav obstoja. Občinstvo zalteva, naj ga vremenslovci stalno informirajo o vremenskih prilikah po vsem svetu in da ga preskrbijo predvsem s točnimi vremenskimi napovedmi za krajšo ali daljšo dobo: to občinstvo pa ne ve, kakšna mašinerija je potrebna, da mu more znanost ugoditi.

35.000 vremenskih postaj

Po vsem svetu štejemo danes kakšnih 35.000 organiziranih vremenskih postaj, vendar vse niso namenjene vsakdanji poročevalni službi široki javnosti. Nasprotno, 90 odstotkov vseh teh postaj se bavi samo z nabiranjem gradiva za vremenslovne statistike. Večini tudi ni treba bogve kako težkega in dolgega dela. Mnoge postaje registrirajo samo deževno vreme. Na Barbadoškem otočju je n. pr. na površini 166 kv. milj 125 postaj za registracijo deževnega pojava. Na Angleškem je skoraj 5000 takšnih postaj, dočim bi lahko s statističnim materialom, ki ga naberejo glede dežja v Indiji, v teku enega leta, napolnili celo majhno knjižnico. S takšnim materialom zalagajo te podrejene postaje večje postaje, ki ga potem predelajo in objavijo. Tudi medsebojno si večje postaje izmenjujejo svoja opazovanja. V Ameriki in Kanadi sprejemajo in oddajajo poročila dvakrat na dan, v Evropi trikrat do štirikrat. Poleg tega prakticirajo tudi vsakournu lokalna sporočila, ki so namenjena zračnemu prometu. Tudi ladje registrirajo enkrat ali večkrat na dan vremenske prilike v svoji okolici in jih oddajajo brezplačno dalje. Po svetovni vojni je vremenslovno poročanje napredovalo v silni meri baš zato, ker se je radiotehnična oprema razvila in ker zahteva zračna plovba neverjetno dosti poročil. Vetrove v višjih zračnih plasteh registrirajo s privezanimi baloni in njih podatke vnesejo potem v vremenslovne karte.

Izmenjavo vremenskih poročil v Evropi in deloma na vseh drugih celinah nadzoruje Komisija za sinoptično vremenska opazovanja, ki jo je ustanovil Mednarodni meteorološki odbor. Porocavanje je seveda strogo urejeno. Opazovanja posameznih postaj v kakšni deželi zbira in predela v sinoptično poročilo glavna postaja tiste dežele in ga odda ob določenih uri brezplačno dalje in v javnost. Program prične opolnoči s sporočilom iz Julianehaaba, ki naznanja svoje lastne vremenske prilike in one treh drugih grenlandskih postaj. Med dnevom odda kakšnih 250 sporočil, ki naznanjajo vreme v Evropi, Severni Afriki, Grenlandiji, na Azorih in v Siriji.

Glavna poročila

Večina javnosti namenjenih brezplačnih poročil se prične z besedo »meteo«, zato imenujejo ta poročila splošno »meteo«». Nekatera poročila so obsežnejša nego druga. Za Evropo je posebno važno tisto, ki ga odda deželni glavni stolpa v Parizu, ker upošteva poročila vremenskih postaj na Alaski, v Kanadi, Zedinjenih državah, Mehiki, Srednji Ameriki, Zapadni Indiji, na atlantskih in pacifiških otokih. Na Daljnem vzhodu in z ladji sredi morja. To pariško poročilo omogoča v zvezi s poročili drugih evropskih postaj (vštevši ruske) izdelavo vsakdanje vremenske karte za vso severno poloblo.

V Ameriki se centralizirajo vsi ameriški in deloma evropski meteoigrami na Washington, kjer izdelajo vremensko karto. V obliki bulletina oddajo od

tu glavno poročilo vsem morskim in zračnim pristanščem.

Južna polobla zaostaja za severno

O kakšni izmenjavi vremenskih poročil med deželami severno in južno od ravnika skoraj ni govora, baš zato ker je organizacija na jugu šele v povojih. Le Brazilija, Argentina, Urugvaj, Chile, Južna Afrika, Avstralija, Nova Zelandija, Samoa in še kakšno ozemlje izdajajo bolj ali manj obširna poročila za svojo ožjo teritorijo. A vsekakor ne bo trajalo dolgo, ko bo mogoče izdajati vsak dan popolno vremensko karto za ves svet.

O pomenu vse te ogromne sedanje in bodoče organizacije vremenskega poročanja pa ni potrebno izgubljati besed. Čim točneje smo informirani o vetrovni moči in smeri, o stanju barometra in temperature, o padavinah in o vseh ostalih pojavih, o katerih govorijo vremenska poročila (od zadnje vojne sem upoštevali tudi »čistost« ozračja), tem bolje si bomo znali napovedati bližnje vreme. Baš zadnji poleti preko oceanov na so dokazali, kako revni smo še prav za prav v tem pogledu. O vremenskih prilikah na Atlantskem oceanu bomo dobro poučeni n. pr. šele tedaj, ko bo uvedena za vse ladje dolžnost poročanja. O polarnih ozemljih vemo isto tako malo več nego nič. In vendar pravijo, da nastaja vreme za vso zemljo baš v polarnih krajih.

In Jugoslavija?

Je vključena v evropsko vremensko službo, pa ne spada baš med najnaprednejše dežele. Šteje komaj 27 vremenskih postaj, ki so večinoma v vojaških rokah — rabi jih namreč v prvi vrsti vojno letalstvo. Najvažnejša postaja je v Petrovaradinu, ki izdaja vsako dopoldne vremensko karto za vso Evropo s celo vrsto grafičnih in tabelarnih poročil o najrazličnejših meteoroloških pojavih in vremensko napoved za naslednjih 36 ur. V zvezi z otvoritvijo novih zračnih prog bodo ustanovili tudi pri nas nove vremenske postaje.

Dva petkratna morilca

V Skaryszowu na Poljskem je posbesneli kmet Jasinski na cesti ubil svojega tasta in taščo s sekuro, nato je vdrl v hišo svojega očeta, ga umoril na isti način, stekel domov, usmrtil z vilami svojo ženo in malega otročiča, zažgal hišo in pobegnil. Oblasti ga zamaščejo. Jasinski je težak zločinec, ki je že 17krat sedel v ječi.

O sličnem grozovitem zločinu poročajo iz Ratzena na Nemškem. Tam so našli vso družino župana Writschla, sestojajoč iz župana samega, njegove žene, hčere in sestre, umorjeno. Policija je osumila zločina komaj 17letnega hlapca Walterja Nierscha, ki je neznan kam izginil.

Dvojna eksekucija v Louisiani

V mestecu Franklin v Louisiani (U. S. A.) so ob navzočnosti številnega občinstva obesili neko Ado Le Bocuf in dr. Thomasa Dreherja, ki sta sporazumno umorila moža Le Bocufove in ga vrgla v morjčrve. Najprvo so obesili ženo. Pokazala je nenavadno hladnokrvnost. Ko ji je dal krvnik zanko okoli vratu, mu je dejala: »Je zelo ozka, prosim, zrahljajte jo malo.« Šele v zadnjem trenutku je zakričala: »O mati, o Bog!« Smrt je nastopila v štirinajstih minutah. Dr. Dreher je do zadnjega trenutka prisegal, da je nedolžen.

nepriliki, in srečni so, ako morejo o njem širiti vesti, ki je v njih dejstvo izbrajeno do skrajne smešnosti in potvorenosti.

Nato je gospod Lipej vlučno ustregel zahtevam gospoda Goloba in za vse pametne ljudi bi bila stvar s tem rešena.

Vsako iskanje izgubljenih predmetov pa je ostalo jalovo. Z denarjem zdaj sred, meseca ni razpolagal da bi si bil nabavil vsaj primeren klobuk. Od kolega si je izposodil noletno čepico in skoraj prozorno pelerino.

Tretji dan po vsem tem pa ga je ravnatelj s strogim glasom pozval predse. Prihiti! Je s slabšo slutnjo. Ravnatelj je zrasel nad njim:

»Škandale delate. Ugled urada je šel k vragu. Meni se ljudje smejejo kar na ulici. S kuharicami se ukvarjate. Konjederu ste odnesli suknjo in klobuk. Vi nesnaga...«

V tistih dneh je nevarno obolet. Pelerina mu je v mirazu nakovala prehlad, ki se je razvil v pljučno vnetje. Delo ko mesec dni je ležal v bolnici. Tu je premišljeval, kako nedogledne posledice je imela njegova udeležba na prireditvi.

Ko je zapustil bolnico, ga je iznenadil dekret, s katerim je bil reduciran. On, gospod Lipej, nekdanj tako ugledna oseba!

Tako je gospod Lipej postal izgubljen človek. Se tava po mestu, a je le senca tega, kar je bil. Razveselil se le, kadar ga kdorkoli ponelle kamorkoli na kozarček. Iz se bridko pritožuje.

Gledam ga včasih, ko ob najživahnejši promenadi stoji v pelerini in čepici sredi mesta za vogalom in opazuje mimoidoče gosode v dolgih suknjah in širokih klobukih. Čaka in preži s trudno blestečimi se očmi...

Radio

Izveček iz radio-programov:

Petek, 15. februarja.
LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa in reprodukcijska glasba. — 13.30: Stanje vode in borzne vesti. — 17: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Gospodinska ura. — 19: Francosčina. — 19.30: Uvod v glasbeni svet. (Dr. S. Vurnik). — 20: Slovenska balada v glasbi in literaturi. — Koncert radio-orkestra. — 22: Poročila in napoved časa. — ZAGREB 13.15: Reprodukcijska glasba. — 17.15: Popoldanski koncert. — 20.35: Klavirski in pevski koncert. — 22: Laha glasba. — PRAGA 16.25: Koncert komorne glasbe. — 20: Program iz Brna. — 21: Pesmi Richarda Strauša. — 21.30: Skladbe čeških mojstrov 18. stoletja. — 22.20: Koncert lahke glasbe. — BRNO 20: Kabaretni večer. — 22.20: Prenos koncerta iz Prage. — VARŠAVA 17.55: Koncert orkestra mandolin. — 20.15: Prenos simfoničnega koncerta iz filharmonije. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 16: Popoldanski koncert orkestra in solistov. — 17.30: Koncert komorne glasbe. — 20.05: Literaren in dramski večer. — Koncert lahke glasbe. — BERLIN 16.30: Pesmi s spremljanjem lutne. — 17: Koncert orkestra. — 20: Koncert komorne glasbe. — FRANKFURT 19.30: Orkestralen in klavirski koncert. — Komorna glasba. — Koncert kvinteta na pihala. — LANGENBERG 17.45: Večerni koncert. — 20: Violinski in klavirski koncert. — 21: Slušajta »Orfej«. — Koncert lahke godbe. — STUTTGART 16.15: Popoldanski koncert. — 19.30: Prenos koncerta iz Frankfurta. — TOULOUSE 21.30: Arile in pesmi iz oper. — Koncert lahke glasbe. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.25: Popoldanski koncert lahke glasbe. — 20: Večerni koncert orkestra. — 22: Koncert ciganske godbe. — LONDON 19.45: Parcellove pesmi. — 20.15: Laha godba. — 21: Simfoničen koncert orkestra. — 23.20: Klavirski koncert. — RIM 17.30: Vokalni in instrumentalni koncert. — 20.45: Večerni koncert. — STOKHOLM 18.20: Godba na harmoniko. — 20.15: Orkestralen koncert: glasba 18. stoletja.

Občni zbor Umetniške Maticice

V soboto, 9. t. m. se je vršil v posvetovalnici Delavske zbornice redni občni zbor Umetniške Maticice. Udeležba je bila zelo velika in navzoči so z velikim zanimanjem sledili poročilom funkcionarjev. Posebno zanimivo je bilo poročilo tajnika. Dasi ravno je bila U. M. ustanovljena šele v juniju lanskega leta, je društveni uspeh presenetljiv. Z idealno poštrevnostjo nekaterih članov je uspelo Umetniški Matici pridobiti številno članstvo, ki je bilo letos nagajeno z dvema originalnima lesorezoma slikarja F. S. Stiplovskega. Zanimanje za U. M. rapidno raste, kar znači, da je slovensko ljudstvo ravno tako željno uživanja lepe slike kakor lepe besede. Umetniška propaganda je do sedaj v tem pravcu popolnoma odrekla Umetniška Matica se zaveda tega nedostanka in se je baš zaradi tega v največji meri zavzela za to, da se tudi ljubezen do likovne umetnosti razširi v najširših plasteh našega naroda. Program za leto 1929 je silno širok. Umetniška Matica bo prirejala umetnostne razstave po vseh večjih krajih Slovenije, prirejala predavanja ter razširila svojo permanentno razstavo v čitalnici Del. zbornice. Tudi za letošni zvišala klub ogromnim stroškom članarino.

Kakor so bili člani z originalnimi grafikami za l. 1928. nad vse zadovoljni, tako bo skušala U. M. nuditi svojim članom vedno le dovršena dela naših umetnikov, v reprodukcijah pa bo seznanila članstvo tudi s svetovnimi mojstri. Čim več pa bo članov, tem več jim bo mogla nuditi. Poleg slik bodo v bo doče prejimali člani tudi umetniške publikacije, v katerih jih bo seznanila z življenjepisi ter deli naših in tujih slikarjev, kiparjev in arhitektov. Vsekar pa se bo ozirala najprej na želje članstva. Vsako leto bo za to izdala po več različnih originalov: socialne motive, pokrajine, portrete itd., tako da bodo zadovoljni vsi sloji. Tako bo letos nudila članom zopet lepo pokrajino, ea portret, motive iz delavskega, mestnega in vaškega življenja.

Poleg navedenega programa si je na obšč. zboru osvojila U. M. tudi predloge za razširjenje programa na sodobno moderno literaturo.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen naslednji odbor: Angelo Cerkvenik predsednik, Tone Seliskar, tajnik, Tine Kos, blagajnik, odborniki: Miran Jarc, Ivan Kos, Branko Kreft, Ciril Stukelj, Nande Vidmar, Dom Serajnik, Fran Stiplovskec in Drago Vidmar.

Ob priliki tega poročila prosimo vse, ki se zanimajo za Umetniško Matico, da javijo svoj pristop na naslov: Umetniška Matica v Ljubljani, Dunajska cesta 35.

Pred sodniki

Tat iz navade

Tone Grošelj je suhljat tati, prejel velike postavbe, brez stalnega bivališča, doma na Dolenskem. Je po poklicu delavec, pa tudi poklicni tat, kakor trdi obtožnica. Bil je zaradi tatvin že desetkrat kaznovan.

Te dni je vladal tako hud mraz, da je bila tudi dvorana deželnega sodišča zelo mrzla, čeprav kurjena. Kazenski senat je sklenil razpravljati v posvetovalnici. In tako se je Tone zagovarjal v gostilničar spomnil, da je s tem napravil prav za prav sebi škodo. Kvartaci so namreč igrali za vino in K. je imel še plačati liter vina. Krmar ga je naznanil. K razpravi gostilničarja ni bilo. Priče so povedale, da je res postavil trgovca na cesto in da slednji pač ni sam kriv, da ni plačal pijače. Sodnik je trgovca oprostil.

je **NAJBOLJA!**
Dokazano najpopolnejša!

"OLLA" GUM. ?

SIFILIS

se leči s „SIGMARGYL“ pastilami
najnovejši in najboljši iznajdba francoskega učenjaka dr. Pomare, Pariz. Po četrti štakljici (180 pastil) postane kri čista. Odobreno z rešenjem Ministar naroda zdravlja br. 43367. Navodila pošilja po pošti po vpostlatvi 2 Din znanke: Josip Pantlić, Beograd, Kr. Natalije 5 (u dvorištu). 42-a

3 besede

Altwater Gessler Jägerndorf

prvovrstni zeliščni liker se v SHS posod zopet dobi

Opalograph razmnoževalec z varstveno znamko »Globus«, kakor tudi potrebščine dobite edino pri

Lud. Barača, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6.
Telefon 2980 Pazite na varstveno znamko! Vse drugo potvorba!

Umrla nam je po krajšem, mučnem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, naša nad vse ljubljena, predobra soproga, sestra, teta in svakinja, gospa

Pavla Zorman roj. Finžgar

posestnica in trgovka

Pogreb preblage pokojnice bo v petek, dne 15. februarja 1929, ob pol 4. uri pop. izpred hiše žalosti, Sv. Florjana ul. 23, na pokopališču k Sv. Križu.

Prosi se tihega sožalja!

V Ljubljani, dne 13. februarja 1929.

Franc Zorman, soprog in vse ostalo sorodstvo.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Na novo je izšla v založbi Oblastne zaloge šolskih knjig in učil v Ljubljani

karta zgodovinskega razvoja kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev 1804—1918.

v priročni izdaji (43x30 cm) za srednje, meščanske, osnovne in strokovne šole. Dobiva se pri Oblastni zalogi in po vseh knjižarnah za ceno 8 Din

Globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naš iskreno ljubljani oče, stari oče, prastari oče, tast in stric, gospod

Franc Stelzer

vpokojenec drž. žel.

danes, dne 13. februarja 1929, ob 15.20 v 89. letu svoje starosti, po kratki, mučni bolezni, previden s svetlimi zakramenti, za vedno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši v petek, dne 15. februarja 1929 ob pol 3. uri pop. iz mršvašnice sv. Krištofa na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 13. februarja 1929.

Marija Laurenčič roj. Stelzer, hči. Karl Laurenčič, vratar tob. tov., zet. Ostali sorodniki.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Grošelj je omenil, da je kradel čevlje pri Poljanju, Lupši in tudi drugje v Ljubljani in da je lani okoli Božiča odnesel tudi mnogim Ljubljancem obleke. Vse ukradeno blago je bilo vredno nekaj nad 2000 Din.

Med kvartaci

V neki ljubljanski gostilni so igrali pred tedni karte. Med gosti je bil tudi trgovec K. N., ki se je udeležil igre. Moč je precej vročkrven, razburil se je in se jel pripraviti s tovariši, češ, da ne igrajo prav. Ker je trgovec preveč rogovil, ga je krmar postavil pod kap. Zdal se je pa gostilničar spomnil, da je s tem napravil prav za prav sebi škodo. Kvartaci so namreč igrali za vino in K. je imel še plačati liter vina. Krmar ga je naznanil. K razpravi gostilničarja ni bilo. Priče so povedale, da je res postavil trgovca na cesto in da slednji pač ni sam kriv, da ni plačal pijače. Sodnik je trgovca oprostil.

Pri Astmi

so neizbežni pojavi: kratko dihanje in astmatične bolečine. Kogar one mučijo, ta zgubi voljo do življenja, ker ga bolečina omejuje v kretanju.

Pokalenje z astmo, praškom proti astmi, donece v mnogih slučajih astmatičnih bolečin zagotovo olajšanje, ublažuje krče in razkrajajo sluz. Kmalu se bo bolnik počutil lažji in svobodnejši in ne bo vznemirjen v svojem spanju. Uporaba lahka. Dobi se v vseh lekarnah.

GALENUS, KEMIJSKA INDUSTRIJA
V FRANKFURTU NA M.
Založba za kraljevino SHS
MISKOVIĆ i KOMP.
BEOGRAD, Sarajevska 70.

Preminul nam je naš priljubljeni oče, brat, stric, stari oče in tast, gospod

Henrik Dejak

književce

Pogreb bo v četrtek ob 3. popoldne iz hiše žalosti, Kette Murnova cesta (barake) pri Kolinski tovarni.

MARIJA DEJAK, soproga.
RIKO, MIMI, SLAVKO, ANA, JOŽE, DRAGA, otroci in ostali sorodniki.

Opalograph razmnoževalec z varstveno znamko »Globus«, kakor tudi potrebščine dobite edino pri

Lud. Barača, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6.
Telefon 2980 Pazite na varstveno znamko! Vse drugo potvorba!

Umrla nam je po krajšem, mučnem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, naša nad vse ljubljena, predobra soproga, sestra, teta in svakinja, gospa

Pavla Zorman roj. Finžgar

posestnica in trgovka

Pogreb preblage pokojnice bo v petek, dne 15. februarja 1929, ob pol 4. uri pop. izpred hiše žalosti, Sv. Florjana ul. 23, na pokopališču k Sv. Križu.

Prosi se tihega sožalja!

V Ljubljani, dne 13. februarja 1929.

Franc Zorman, soprog in vse ostalo sorodstvo.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Zahtevajte brezplačen cenovnik ur

nam. znih, žepnih, stenskih na odplačilo in v gotovini 1726

Odplata K. D. A.
BEOGRAD,
Kralja Petra 64, mezanin.

Zahvala.

Za premožne izraze iskrenega sožalja, ki smo jih prejeli povodom smrti naše nad vse ljubljene mame, sestre, tete, tašče in svakinje, gospe

Marije Debelakove

vdove po direktorju pošte in telegrafa, imenitiljice reda sv. Save IV. stopnje itd.

za poklonjeno krasno cvetje in za nad vse častitljivo spremstvo na naši zadnji poti se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

V Ljubljani, dne 14. februarja 1929.

Zaljubljeni otroci: Janko, Milutin, Darijka in Miroslava ter ostali sorodniki.

Michel Zévaco:

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman.

XIV.

Diplomata.

»Kako je mogoče, da ima človek, kakršen ste vi, samo viteški naslov?« je nepričakovano vprašal Espinosa.

»Imenovali so me za grofa Margencyjskega.« Pardaillan je skomignil z rameni.

»In kako je mogoče, da ste ostali siromašen plemič brez lastnega imena?«

»Dali so mi imena in dohodke grofa Margencyjskega, toda odklonil sem jih... Angel dobrote in ljubezni mi je zapustil svoje imetje,« je rekel Pardaillan z vidno ganjenostjo, »znatno imetje, gospod, zakaj bilo ga je za dve sto tisoč liver. A jaz sem ga do bečiča rad razdal siromakom.«

»In kako je mogoče, da je ostal bojevnik vašega kova preprost pustolovec?«

»Kralj Henrik III. me je hotel imenovati za maršala svojih armad, pa nisem maral.«

»In kako je mogoče, da se tak diplomat zadovoljuje s slučajno nevažno nalogo?«

»Kralj Henrik Navarski me je hotel imenovati za svojega prvega ministra... pa sem odklonil.«

Espinosa se je zamislil.

»Vsak odgovor tega človeka je kakor udarec z batom,« je dejal

sam pri sebi. »Nu, posnemajmo ga in potolčimo ga na prvi mah.«

Obrnil se je k Pardaillanu, ki je mirno čakal kaj bo:

»Prav je bilo, da ste odklonili. Nič, karkoli so vam ponujali, se ni moglo primerjati z vašimi zaslugami.«

Pardaillan ga je začudeno pogledal:

»Motite se gospod. Vse, kar so mi ponujali, je daleč prekašalo sanje ubogega pustolovca, ki stoji pred vami.«

Espinosa ni mogel razumeti, da bi bil človek, ki se je tako očitno zavedal svojih zmožnosti, obenem tako skromen, da, skoro boječ. Zazdelo se mu je, da ima posla z ošabnežem, ki ga more pridobiti le s tem, da mu pove polno ceno. Zato je nadaljeval s pomembno zategnjenim glasom:

»Ponudim vam vojskovo in grandsko čast ter deset tisoč zlatnikov dosmrtnih rente iz dohodkov Zapadne Indije, guvernerstvo v kaki odlični pokrajini, s činom kraljevega namestnika, vsemi grajskimi in vojnimi pooblastili, letno doklado dvajset tisoč zlatnikov za vzdrževanje vaše hiše, poveljstvo nad osmimi prapori španske vojske in ovratnico zlatega ruma... Ali vam ti pogoji ustrezajo?«

»Vse je na tem, kaj naj storim v zamenj,« je malomarno dejal Pardaillan.

»Treba je, da posvetite svoj meč službi svete stvari,« je rekel Espinosa.

»Gospod,« je preprosto odvrnil vitez, »ni ga plemiča, ki zasluži to ime pa bi se branil izdreti svoj meč za plemenito in pravično stvar. Pridobiljen je zanj, samo da ga spomnite čustev časti in človečnosti... Kar imete svoje naslove, rente, dostojanstva in javne čine, meč viteza de Pardaillana je zmerom na razpolago, a n kolj ne naprodaj.«

»Kaj!« je osuplo vzkliznil Espinosa. »Ali hočete reči, da odklanjate mojo ponudbo?«

»Odklanjam jo,« je hladno odvrnil vitez. »Toda za stvar, ki govorite o njej, se rad zavzamem.«

»A vendar bi bilo prav, da sprejmete vsaj nekakšno nagrado!«

»Nikar si s tem ne belite glave... Rajši mi povejte, kakšna je vaša sveta stvar,« je rekel Pardaillan s porogljivim obrazom.

Espinosa je pomolčal, kakor da zbira misli.

»Gospod,« je dejal nato, »vi ste izmed tistih ljudi, nasproti katerim je odkritost dokaz velike spretnosti... Zato hočem govoriti z vami naravnost.«

»Smrti mi božje,« je pomislil Pardaillan, »vsekako mu gre odkrita beseda težko z jezika!«

»Pazljivo sem vas poslušal, ko ste govorili s kraljem,« je nadaljeval Espinosa, »in zdelo se mi je, da se obrača vaš notranji odpor, ki mi ni ostal skrit, zlasti proti gorečnosti, s katero zatira krivoverje. Očitno mu pred vsem hekatombe človeških življenj, ki se, kakor sami pravite, upirajo vašim občutljivim živcem. Ali imam prav ali ne?«

»Da,« je zagotovo rekel Pardaillan. »A to ni edini vzrok.«

»Po tem takim vidite samo vnanje lice, ne pa tudi bistva. Dovedno barbarstvo učinkov vas je tolikanj prevzelo, da nimate več oči za stvar, ki je globoko človeška, plemenita in vzvišena... očitno še preveč plemenita in vzvišena, ker je vaš bistri duh, gospod vitez, ne more razumeti. Toda če bi vam razložil...«

»Razložite, dragi gospod, saj komaj čakam, da me prepričate... Toda izlaska mi ne boste dopovedali, da iz velikodušja pražite siromake, ki si ne želijo drugega, kakor da bi smeli živeti in pustiti svoje bližnje pri miru.«

Narodna in vse dopise, ličote se malih oglasov, je poslal na Oglasni oddelek »Jutra«, Ljubljana, Pršernova 5. Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v poročevalnih in ročajih ne namens oblaševanja, vaba bresda 30 par. - Najmanjši znesek Din 5.-. Pristojbina za sifro Din 3.-

Mali oglasi

Vse pristojbine je upravljal obnem. s. avtorizirani, a. cer. in oglas. ne. probajo. Členski račun pošla kra. ribice ljubljana, št. 11812

Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov je plačati posebno pristojbino Din 2.-. Za naslove kličite telef. števil. 3492, 2492 ter eksponzito v šiški telef. števil. 3203.

Službe dobi

Čevljar. vajenca sprejma. Ivan Snoj, Zgoraj Kačelj. Hrana in stavbovanje v hiši. 3203

Pletiljo dobro izveščano, simpatično in pridno dekle sprejemam takoj s hrano in stanovanjem. Jos. Lutar, ul. v oglasnom oddelku »Jutra«. 3193

Vrtnarja neoplenjen, z večletno prakso, vsega v vrzoli sočinja, okrožbe sadovnjakov in parka, ki izvršuje svoj posel osebo, iščem. Stanovanje s razsvetljavo in karjavo prosto, plača po dogovoru. Jos. Lutar, št. veleposrestvo in industrija, Verd pri Vrtniki. 3162

Mesar. vajenca poselnih stvari sprejemam. Naslov v oglasnom oddelku »Jutra«. 3208

Zdravo, čedno dekle ki zna in ima vse, do slovenske kuhinje popravljanja in pranja perila, kakor tudi MIAŠO DEKLIC, za postrežbo k otroku sprejemam takoj v trgovsko hišo Ivan Trnšek. Vrtnar. 3292

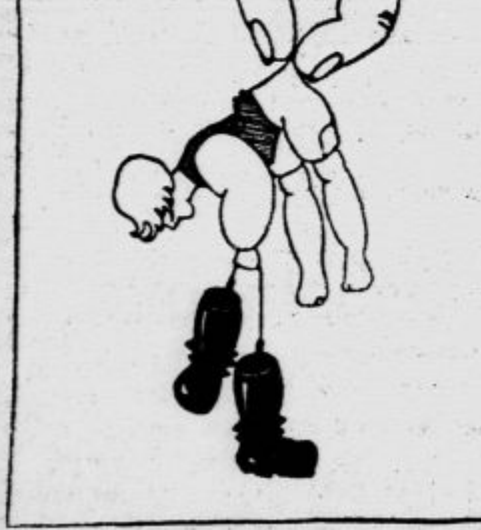
Kuharica in sluga za ohišje v Beogradu, ev. zakonca brez otrok, ki sta večkrat domačih del, naj poljubno svoje ponudbe na naslov: Münch, Beograd, Toplični venci 4. 3294

Kot gospodinjico išče hotel-pension »Royal« v Opotji (Abbazia) izobraženo, zdravo, samostojno in zelo strogo, ki se popolnoma razume v vodstvu pensiona. - Velika mara biti perfektno nemškega jezika in korespondence. Prodnost ima, tako, ki najo več jezikov. Ponudbe poslati na gornji naslov 3202

Trgovski pomočnik kolonist, na čez 30 let star, kateri bi v sodelstvu bil kot pomoč šefa ter po tem kot vodja podružnice, na 1 ali 15 februarja sprejme. - Kavcije zmožni imajo prednost. Ponudbe s navedbo razpoložljivega kapitala in dohodkovnega delovanja naj se pošljejo pod značko »Dobra eksitacija« na anononno ekspedico Hinko Sax, Maribor. 3060

Pomočnice samo povratnice za dam. ek. plašče sprejme modni salon Ravnikar, Škofja ul. št. 13/1. 3233

Miček Tiček piše in riše Ksenija Prunkova.

20. ...grabil Mička za hlače ter ga postavil v velikem loku na mizo.

Učenca ali učenko

za krpjanje perla 182, dela, event. gre samo za hrano. Naslov v oglasnom oddelku »Jutra«. 3230

Mladenič

vojašine prost. išče kakršnokoli službo. Naslov v oglasnom oddelku »Jutra«. 3219

Prodajam

Puhasto perje razpolagam po povzetju najmanj 5 kg po Din 88 kg. Izkoristite lepoto, dokler traja saloga. - L. Brovovci, Zagreb, Hila 82. Kemična čistilnica perja. 169

Specijalno vino

Prekone Basina, in k. Šušanski »Grk« se toč. v viniki kleti na Sv. Petra cesti 43. 3209

Motorna vozila

Kdor prodaja ali kupuje naj se obrne na naslov: Karol Camenzik, Ljubljana, Dunajska cesta 36 (Jugo Auto. telefon 2236) in v pošto pošlje popis voz. kakršnega želi prodati ali kupiti. Pri tem posredovanju se najbolj varujejo interesi prodajalca in kupca. 22

Motocikli

Iz svetovno znane tvornice motociklov BSA se ugodno prodajo v vs. skoro novih, malo rabljenih motociklov, tip 1928 Črna in ozled pri »Automobiles motociklov«. Maribor, Trg svobode 6. 3167

Vrednot

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah Černe - juvelir Ljubljana Wolfvo ulica 15 32

Pohišče

Kompletne stelaže rabljene, v dobrem stanju, primene za trgovski lokal špecijelno in masovno, torej kupim. - Ponudbe s navedbo cene ter mero dolžine, širine in višokosti na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Stelaže 1000«. 3144

Starinsko pohištvo

Kupim v Biedermeyer ali Louis XVI slogu vloženo staro posteljo, omaro za obleke, stole, salongole, šivalno in drugo večjo mizo. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »A. M. S.« 3163

Stelaže

in prodajno mizo (pudel) dobro hranjeno takoj prodam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 3216

Kapital

Družabnika s 50.000 Din kapitala iščem za zelo dobičkonosno predmet. Ponudbe pod »Edini v Jugoslaviji« na oglasni oddelku »Jutra«. 3204

Družabnika (co)

s opremljeno pisarno in 15.000 Din kapitala iščem za prodajo lastnih začetnih tehničnih predmetov. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod značko »Ekstencija«. 3210

Trg. izobražen gošpod ali dama

ki povodi 10.000 Din trg. podjetju, dobi mesto ali tudi sodelanje. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Sodelovanje takoj«. 3236

Kupim

Steklenice (balone) št. 31 dalj. kupim vsako množino. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 3203

Kužne

katero se uporablja za bren, kupim. Cenjene po nudi na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »1000«. 3223

Posedstva

Gozdno posestvo večje, najraje v hribih, če mogoče s lastnim lovom, kupim. Ponudbe s navedbo imen posestev in ceno na oglasni oddelku »Jutra« pod »Izločanje plačilo«. 3169

Lesno industrijo

zelo dobičkonosno, v jako bogatem gozdnem kraju radi boleznim prodam poceni in pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Dopise na oglasni oddelku »Jutra« pod »Lesna industrija 3218

Hišo

v sredini mesta prodam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 2992

Industrijalci

Posestvo 2500 kv. metr. s tovarno olja ali bren. 70 metrov ob industrijski progi in glavni cesti, 5 minut od kolodvora. Obtočje je tiše, 2 stanovanj na razpolago, skladišče, garaža, bled in tovarniški objekt, 230 kv. metr. primerno za vsako industrijo ali trgovino - prolam event. s montiranim motorjem na sevalni plan, 18 HP, 1 stroj za vijanje pločevine in cilindri. Josip Plego, Cakovec. 3197

Veliko skladišče

suho, ognjavarno, pripravno tudi za strojno delavnico, skupaj s pisarno oddam v bližini glavne kolodvora. - Ponudbe pod šifro »Skladišče« na oglasni oddelku »Jutra«. 3182

Trgovino

s mešanim blagom na prometnem kraju, staro in dobo vpeljano, s salogo in inventarjem prodam. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 3002

Poslovni lokal

v bližini glavne kolodvora takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 3214

Lokal za mlekarstvo

v centru Ljubljane oddam. Potrebno 6000 Din. Posredovalnica, Dunajska c. 3233

Ročno skladišče

ali delavnico poleg pošte oddam v najem. Posredovalnica, Dunajska c. 3232

V najem

Zago venecijanko na stalni vodi oddam v najem s dne 1. aprila, za dobo 5 let. Zaga je novozgrana, pri kolodvoru v bogatih lehnih in kupčijskih krajih, blizu območnega postaja. - Glede najemnika par brez otrok. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod značko »V petih letih bogat št. 64«. 3196

Hotel, restavracijo

Hotel oddam v Novem mestu oddam na račun. Potrebno 10.000 Din karjave. Informacije daje Posredovalnica na Dunajski cesti št. 7. 3231

Stanovanje

1 ali 2 sob in kuhinje išče zakonski par brez otrok v bližini križišča Blewosov in Tršak, ceste Ponudbe s ceno na oglasni oddelku »Jutra« pod »vseletiv 1. maja«. 2961

Stanovanje

1 sobe in kuhinje išče mir na stranki. Totalno opremljeno, pekevanje in ostala popravila izvrši na lastne stroške. Po možnosti Resljeva, Linhartova, Komenskega ali Slomškova ulica. Ponudbe pod »čedno stanovanje« na oglasni oddelku »Jutra«. 2791

Stanovanje

učnično, tri ali štiri sobne, s kopalnico in vsemi priključki, v sredini mesta išče s 1. majem zakon. ki par brez otrok. - Cenjene ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Velika sobe«. 3123

Solčno stanovanje

3-4 sob, s vsemi priključki, na tleh na Ribičevski rožnici s 1. majem. - Izjaje v vrtom. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Učitelj«. 3234

Pridelki

Ajdovo moko. no 5 Din. garantirano pridelano od 25 kv. najprej razpoložljiva Pavel Sedel, umetni mljn. Javornik, Gorenjska. 251

Les

Drva nekove in hrastove odpravke od parkirto dostavijo po niski ceni na toj parna laga V Štegnetu Ljubljana, za goronjskim kolodvorom 32

Ia bukovih hlodov

200 m³ brez grč, bela bukev, prodam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 3142

Sobe

Prazno sobo veliko, s elektr. razsvetljavo, posebnim vzhodom in študijem takoj oddam najraje zakoncem brez otrok. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 3199

Soba

s strogo separiranim vzhodom išče gospod na 14 dni. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »S ceno«. 3202

2 opremljeni sobi

takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 3200

Prazno sobo

za 150 Din mesečno oddam na periferiji mesta. Naslov v oglasnom oddelku »Jutra«. 3193

Sobico

oddam solini gospodinjci. Naslov v oglasnom oddelku »Jutra«. 3306

Prazno sobo

parketirano, s posebnim vzhodom in elektriko oddam. Naslov v oglasnom oddelku »Jutra«. 3161

Opremljeno sobo

veliko, lepo in čisto, s posebnim vzhodom, elektriko in parketom, v sredini med dramskim gledališčem, univerzo in obrtno solo oddam s najnikom s 1. marcem samo stalnemu, vsemu gospodu. Naslov v oglasnom oddelku »Jutra«. 3151

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom in elektriko razsvetljavo, lepim razgledom poleg dvorov da oddam s 1. februarjem stalnemu gospodu na Blewosovi cesti št. 27/II - nasproti muzeja. 3146

Opremljeno sobo

majhno, s elektr. razsvetljavo oddam takoj na Ribičevski cesti. - Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 3207

Prazno sobo

s separatnim vzhodom - v centru takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 3208

Krašno sobo

s eno ali dvema posteljami, posebnim vzhodom in elektriko, event. s klavirjem in najnikom oddam takoj na Taboru 5/1, de.no. 3213

Prazno sobo

podstrežno, takoj oddam v Novem Volmatu št. 62 3225

Soba

oddam takoj 1 ali 2 gošpodom v bližini obrtniške in univerze. Naslov v oglasnom oddelku »Jutra«. 3231

Opremljen. sobo

s električno razsvetljavo in posebnim vzhodom oddam takoj ali s 1. marcem na Rmaki cesti 5/1, levo (levi zvonec). Vprašati med 13. in 14. uro. 3217

2 opremljeni sobi

lepi (eno ali dve), s posebnim vzhodom, elektriko, parketi in souporabo kopalnice, v sredini mesta takoj oddam boljšemu gospodu ali zakonckemu paru brez otrok. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Dve«. 3227

Komfortno sobo

s vzhodom in stopnišči in telefonom, v centru mesta oddam. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 3236

Prazno sobo

event. dve, v sredini mesta, veliko ali majhno (po izbir), s parketi, elektriko in posebnim vzhodom oddam takoj. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »300«. 3228

Dopisi

Trije prijatelji 580 Dv. g. d. pismo v oglasni oddelku »Jutra«. 3229

Indijanci

pravilno lepi - globoko udan poklon. Iskreno prošni sviden v Celju v kavarni ali Zalcu. - In. 3222

Iz gubljen

Izgubila ali zamenjala se je na prireditvi mearških pomnikov na Taboru dramska barunka Šepca in avilov št. Najditelja se prosi, da omejene stvari odda v parni na Taboru med 4. in 7. uro sveder. 3224

Pisalni stroji

Pisalni stroj znamka »Ideal«, le nekaj mesecev rabljen, ugodno napro. Najlov v oglasni oddelku »Jutra«. 3119

Stroji

Lokomobil 30 HP »Ester« s stromčastim kurilnikom v jako dobrem stanju kompletno radi nabave motornega stroja. Ponudbe pod »Ta koj dobavlja« na oglasni oddelku »Jutra« Ljubljana. 3250

Razno

N. Sadluki Hiroso, psiholog in fiziionist. Po skupih podatkih s diani, piave in lie čita: značaj, prošlost, stanjost in bolonost. Sprejema vsak dan od 9-12 in od 2-7 ure v Ljubljani, hotel »Siona«, soba št. 21 1. nadstropje. Ostano samo do 16. febr. v Ljubljani, potem pa odpošlje v Kotevje, hoo. »Tret«. 3194

Razpis

Direkcija državn. rudnika Velenje razpisuje na dan 4. marca 1929 ob 11. uri nabavo in izvedbo izolacije parnih vodov in armature. Pogojni specifikacija prvi so v vprašilu pri podpisanih uram iz piarne. Direkcije drž. rudnika, Velenje - broj 1325/11. 3143